Nr. 3. 12. apríl.

Lög

um

skipti á dánarbúum og fjelagsbúum, og fl.

Vjer Christian hinn Níundi, af guðs náð Danmerkur konungur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Fyrsti þáttur.

Um tilkynning andlátsins og hin almennu skilyrði fyrir því að skiptaráðandi skipti dánarbúi.

1. kapítuli.

1. grein.

Þegar maður deyr, skal tafarlaust, eða að minnsta kosti svo fljótt sem unnt er, tilkynna það skiptaráðanda eða hreppstjóra, en hann gefur ókeypis vottorð um tilkynninguna, þegar þess er krafizt. Hafi látið verið tilkynnt hreppstjóra, skal han þegar skýra skiptaráðanda frá því.

Ef annað hjóna er eptir á lífi og viðstatt, er það skylda þess, að tilkynna látið, ella erfingja þeirra, sem komnir eru til lögaldurs, ef viðstaddir eru; en að öðrum kost, er það skylda þess, er hinn framliðni var til húsa hjá, eða heimilismanna hans, þeirra sem til lögaldurs eru komnir.

Eigi má prestur jarða lík fyrri, en honum hefir verið sýnt vottorð skiptaráðanda eða hreppstjóra um tilkynningu látsins. Þó má út af þessu bregða, ef eigi hefur verið unnt að tilkynna látið; en þegar svo er, skal presturinn tafarlaust skýra hreppstjóra frá látinu og greptruninni.

2. grein.

Ef vanrækt er að tilkynna lát, svo sem mælt er fyrir í 1. grein, varðar það sekt, allt að 100 kr., er rennur í landssjóð, og skal sækja mál það sem opinbert lögreglumál. Hin sama sekt liggur við, ef prestur vanrækir skyldur þær, er honum ber að gæta eptir sömu grein.

Lov

Nr. 3.
12te
April.

om

Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg,

Gjøre vitterligt: Althinget har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Første Afsnit.

Om Dødsfaldets Anmeldelse og om de almindelige Betingelser for Skifterettens Overtagelse af Dødsboers Behandling.

Kapitel 1.

§ 1.

Naar Nogen afgaar ved Døden, skal derom uopholdelig eller i ethvert Fald, saa snart det er muligt, gjøres Anmeldelse for Skifteretten eller vedkommende Repstyrer, som paa Forlangende og uden Betaling meddeler Attest om Anmeldelsen. Sker Anmeldelsen til Repstyreren, har denne strax at gjøre Indberetning desangaaende til Skifteretten.

Anmeldelsespligten paahviler den Afdødes Ægtefælle, hvor saadan gives og er nærværende; i andet Fald de tilstedeværende myndige Arvinger og, hvor saadanne ikke findes, den, hos hvem den Afdøde har været til Huse, eller de myndige Medlemmer af samme Husstand.

Jordspaakastelsen maa ikke af Præsten foretages, forinden Skifterettens eller Repstyrerens Attest om Dødsfaldets Anmeldelse er ham forevist. Herfra kan dog gjøres Undtagelse i saadanne Tilfælde, hvor det har været umuligt for Vedkommende at anmelde Dødsfaldet, men i saa Fald har Præsten uopholdelig at underrette Repstyreren om Dødsfaldet og Begravelsen.

§ 2.

Forsømmelse af den i foregaaende Paragraf foreskrevne Anmeldelse belægges under en offentlig Politisag med en Bøde til Landskassen af indtil 100 Kroner. Samme Straf paalægges den Præst, som gjør sig skyldig i Forsømmelse af de ham efter foregaaende Paragraf paahvilende Pligter.

Nr. 3. 12. apríl.

3. grein.

Lát má tilkynna bæði skriflega og munnlega, og skal þá, ef unnt er, tilgreina, hvar hinn framliðni hafi átt heimili eða dvöl, hverjir erfingar hans sjeu, og hvar fjármunir hans sjeu niður komnir.

Það er skylda þess, sem skýrir frá látinu, og annara, er hafa eigur hins dána í vörzlum sínum, að gæta þeirra vandlega, þangað til skiptaráðandi ráðstafar þeim.

4. grein.

Rjett er, að einn erfingja krefjist þess, að skiptaráðandi skipti búi, þótt allir hinir sjeu á það sáttir, að skipta sjálfir. Þar á móti geta hvorki þeir, er eiga gjafir, nje þeir, er eiga skuldir að heimta í búinu, krafizt opinberra skipta.

5. grein.

Skiptaráðandi tekur dánarbú til skipta, hvort sem erfingjar æskja þess eða ekki:

a) þegar einhver erfingjanna eigi er kominn til lögaldurs, þá er skipti byrja;

b) þegar einhver erfingjanna er sviptur fjárforræði, þá er skiptin byrja. En ef það er kvæntur maður, er býr saman við konu sína, og þau eiga fjelagsbú saman, þá má fjárhaldsmaður hans ásamt konunni taka þátt í erfingjaskiptum fyrir hönd þess, er sviptur hefur verið fjárforræði;

c) þegar einhver erfingjanna er erlendis, þá er skipti byrja, eða eigi er kunnugt, hvar hann er, og hann hefur eigi veitt öðrum manni umboð til að gæta hags síns við skiptin. Nú er eigi kunnugt, hvar erfingi er niður kominn, og engin vissa fyrir, að hann hafi lifað arfleifanda, og mega erfingjar samt sjálfir skipta með sjer, ef fimm ár eru liðin frá því, er síðast spurðist til hans.

Skiptaráðandi skal og taka til skipta dánarbú eptir gjaldheimtumenn og reikningshaldara, þegar hið opinbera eða ómyndugir eiga forgöngurjett eða lögboðinn veðrjett í eigum þeirra, og má þá eigi selja erfingjunum búið í hendur fyrri, en sjeð hefur verið borgið kröfum hins opinbera eða hinna ómyndugu.

6. grein.

Hvort sem erfingjar æskja þess eða ekki, skal skiptaráðandi enn fremur taka til skipta dánarbú þau, er hinn látni hefur löglega ákveðið að þannig skuli skipta. Jafnvel þó arfleifandi láti eptir sig arfgengt afkvæmi, skal honum heimilt að ákveða með gjörningi, í því formi sem fyrir skipað er um arfleiðsluskrár, að búinu skuli skipt af skiptaráðanda, eða tilnefndum skiptaforstjórum, er eigi hafi dómsvald. Sömu ákvörðun getur það hjóna, er eptir lifir og situr í óskiptu búi, gjört um allt fjelagsbúið.

7. grein.

Nú hafa erfingjar sjálfir tekið bú til skipta, og kemur eigi til opinberra skipta, þó slík breyting verði á, meðan á skiptum stendur, að skiptaráðandi hefði átt að skipta búi, ef þannig hefði verið ástatt frá fyrstu.

8. grein.

Ef erfingjar, er sjálfir skipta, verða missáttir, er hverjum þeirra heimilt að krefjast, að skiptaráðanda sje selt búið í hendur til skipta samkvæmt því, sem fyrir er mælt um dánarbú, þegar gengizt er við arfi og skuldum.

§ 3.

Ved Anmeldelsen, som kan ske enten skriftlig eller mundtlig, bør det saa vidt muligt opgives, hvor den Afdøde havde Bolig eller Opholdssted, hvem Arvingerne ere, samt hvor Efterladenskaberne forefindes.

Det paahviler saavel Anmelderen som Andre, hos hvem en Afdøds Efterladenskaber bero, med tilbørlig Omhu at bevare disse, indtil Skifterettens nærmere Bestemmelse kan erholdes.

§ 4.

Adgang til at forlange offentligt Skifte har enhver Arving, om ogsaa de øvrige Arvinger ere enige i at ville dele Boet selv. Derimod kunne hverken Legatarer eller Kreditorer forlange Boet taget under offentlig Skiftebehandling.

§ 5.

Uden Hensyn til Arvingernes Forlangende blive Dødsboer at tage under Behandling af Skifteretten:

a) naar ved Skiftets Begyndelse nogen af Arvingerne paa Grund af Alder er umyndig;

b) naar nogen af Arvingerne ved Skiftets Begyndelse er umyndiggjort. Dog hvis den Umyndiggjorte er en gift Mand, der lever sammen med sin Hustru, og der er Formuesfællesskab imellem dem, kan hans Værge i Forbindelse med Hustruen tiltræde Boet paa den Umyndiggjortes Vegne;

c) naar ved Skiftets Begyndelse nogen af Arvingerne er fraværende udenfor Island, eller hans Opholdssted ikke vides, og han ikke har befuldmægtiget en Anden til i Boet at varetage sit Tarv; vides det ikke, om en arveberettiget Person, hvis Opholdssted ikke kjendes har overlevet Arveladeren, kan Boet dog overtages til privat Skifte, naar der er forløbet en Tid af 5 Aar, siden der sidst havdes Efterretning om ham.

Dødsboer efter Oppebørsels- og Regnskabsbetjente, hos hvem det Offentlige eller Umyndige have Fortrinsret eller stiltiende Panteret, har Skifteretten at tage under Behandling, saa at Boet ikke kan overgives Arvingerne, førend det Offentliges eller de Umyndiges Krav ere sikkrede.

§ 6.

Skifteretten har fremdeles, uden Hensyn til Arvingernes Forlangende, at behandle saadanne Dødsboer, som ved gyldig Villiesbestemmelse af den Afdøde ere henviste til offentlig Skiftebehandling. Selv om en Arvelader efterlader sig Livsarvinger, skal det være ham tilladt ved Testament at anordne offentligt Skifte eller at indsætte Testamentsexekutorer uden dommende Myndighed. Samme Bestemmelse kan for hele Fællesboet træffes af den længstlevende Ægtefælle, der hensidder i uskiftet Bo.

§ 7.

Have Arvingerne selv overtaget Boet til privat Skifte, indtræder offentligt Skifte ikke, ordi Forholdene senere under Boets Behandling forandre sig derhen, at offentligt Skifte maatte være indtraadt, hvis de havde været saaledes fra Begyndelsen.

§ 8.

I Tilfælde af Uenighed imellem Arvinger, som have begyndt privat Skifte, er enhver enkelt af dem berettiget til at fordre Boet delt ved Skifteretten i Overensstemmelse med Reglerne for Behandlingen af Dødsboer, i hvilke Arv og Gjæld vedgaas.

Nr. 3. 12. apríl.

9. grein.

Nú hefir skiptaráðandi byrjað á skiptum, en nauðsyn til opinberra skipta hefir horfið, áður en skiptum er lokið, og geta erfingjar þá krafizt, að búið sje fengið sjer í hendur, ef þeir allir eru á eitt sáttir um það. Til þessa þarf þó samþykki skuldheimtumanna þeirra, er hafa gefið sig fram, nema skuldir þeirra sjeu þeim borgaðar, eða þeir fái fulla tryggingu fyrir greiðslu skuldanna á gjalddaga. Ef innköllun til skuldheimtumanna hefur verið út gefin, má eigi selja erfingjum bú í hendur fyrri, en innköllunarfresturinn er liðinn.

Sama er og um skilyrðin fyrir því, að það hjóna, sem eptir lifir og má sitja óskiptu búi, geti heimtað búið sjer fram selt til frjálsra umráða.

10. grein.

Þegar ætla má eptir því, sem fram er komið, þegar látið er tilkynnt, að dánarfje sje eigi meira en fyrir útfararkostnaði, má skiptaráðandi þá þegar selja það þeim í hendur, sem kostar útförina.

Nú hyggur skiptaráðandi, eptir því sem honum er þannig kunnugt orðið, að dánarfjeð nemi eigi 200 krónum, og hrökkvi þó fyrir skuldum, og fara þá eigi fram opinber skipti, þó annars bæri nauðsyn til þess eptir fyrirmælum 5. greinar, a—c, ef einn eða fleiri af erfingjum eru myndugir, og bæði þeir og fjárhaldsmenn hinna ómyndugu lýsa því yfir þá þegar, að þeir gangist við arfi og skuldum.

Ákvarðanirnar í 76.—79. grein ná eigi til þessara búa.

11. grein.

Að öðru leyti ber að fara eptir því, sem fyrir er mælt í 7. kapítula laga þessara, um það, hvers erfingjum ber að gæta, þá er þeir vilja neyta rjettar síns til að skipta sjálfir búi, og um það, hver skilríki þurfi af þeirra hálfu í þessu efni.

Annar þáttur.

Um opinber skipti.

2. kapítuli.

Um byrjun og fyrstu aðgjörðir á opinberum skiptum.

12. grein.

Þegar skilyrðin fyrir opinberum skiptum eiga sjer stað, og lög þessi ákveða eigi öðruvísi, þá skal skiptaráðandi byrja skiptagjörð eins fljótt, og því verður við komið, eptir að látið hefur verið tilkynnt honum, eða honum á annan hátt hefur orðið það kunnugt, og tekur hann þá eigur búsins undir umsjón sína, annaðhvort með því að innsigla þær, eða á annan hagkvæman hátt; svo ber honum og að sjá um, að þeir munir búsins, sem eru í öðrum lögsagnarumdæmum, verði annaðhvort innsiglaðir, eða að skiptaráðandinn þar taki þá undir sína umsjón.

Að svo miklu leyti, sem því verður við komið, ber skiptaráðanda að sjá um, að bókað sje nafn eiganda og ritað á skuldabrjef þau, er finnast í búinu, og bera með sjer að vera handhafa-eign. Verði skiptaráðandi þess vísari, að hinn framliðni hafi átt fje á skuldastöðum, ber honum að gjöra um það þá ráðstöfun, sem þörf er á.

§ 9.

Er offentligt Skifte begyndt, men Grunden til saadan Behandling bortfalder forinden Boet sluttes, kunne Arvingerne fordre sig Boet udleveret, naar de alle ere enige herom, dog kun med de anmeldte Kreditorers Samtykke, hvis de ikke fyldestgjøres, eller fuldkommen Sikkerhed stilles dem for, at de ville blive fyldestgjorte til Forfaldstid, og, for saa vidt Kreditorerne ere blevne indkaldte, først efter Udløbet af den dem satte Frist.

Under samme Betingelser kan den længstlevende Ægtefælle, for saa vidt Forudsætningerne for at hensidde i uskiftet Bo ere tilstede, fordre sig Boet udleveret til fri Raadighed.

§ 10.

Naar det ifølge de ved Dødsanmeldelsen foreliggende Omstændigheder maa antages, at der i et Dødsbo ikke findes Midler til at dække andre Udgifter end Begravelsesudgifterne, kan Skifteretten straxˣ udlægge, hvad der findes i Boet, til den, som har bekostet eller vil bekoste Begravelsen.

Skjønner Skifteretten ifølge de ved Dødsanmeldelsen foreliggende Oplysninger, at Boets Formue er mindre end 200 Kroner, og at Gjælden ikke overstiger dette Beløb, finder der, naar der er een eller flere myndige Arvinger, og disse saavel som Værgerne paa de umyndige Arvingers Vegne straxˣ erklære at ville vedgaa Arv og Gjæld, ikke offentlig Skiftebehandling Sted, selv om dette ellers ifølge Reglerne i § 5 Litr. a—c vilde være nødvendigt. Bestemmelserne i §§ 77—80 finde ikke Anvendelse i saadanne Boer.

§ 11.

Om Fremgangsmaaden, som Arvinger, der ønske at benytte deres Ret til at skifte og dele selv, have at bruge, og om Beviserne, som de i saa Henseende have at forskaffe, gjælde iøvrigt de nedenfor i Kap. 7 givne Forskrifter.

Andet Afsnit.

Om offentligt Skifte.

Kapitel 2.

Om den offentlige Skiftebehandlings Begyndelse og om de første Foranstaltninger ved den.

§ 12.

Ere Betingelserne for offentlig Skiftebehandling tilstede, skal der, for saa vidt denne Lov ikke bestemmer anderledes, saa snart Omstændighederne tilstede det, efterat Dødsanmeldelsen er skeˣ, eller efterat Skifteretten paa anden Maade er kommen til Kundskab om Dødsfaldet, afholdes en Begyndelsesforretning, under hvilken Skifteretten ved Forsegling eller paa anden hensigtssvarende Maade har at tage under sin Varetægt, hvad der findes i Boet, ligesom den har at drage Omsorg for, at de Boet tilhørende Gjenstande, som findes i andre Retskredse, tages under Forsegling eller under Varetægt af Stedets Skifteret. Forefundne paa Ihændehaveren lydende Værdipapirer skal Skifteretten snarest mulig foranstalte noterede paa Navn, for saa vidt saadan Notering kan finde Sted. Erfares det, at den Afdøde har havt Noget udestaaende hos Andre, bør med Hensyn dertil træffes fornøden Foranstaltning. Ting, som

Nr. 3. 12. apríl.

Þessi gjörð skiptaráðanda nær eigi til þeirra muna, sem ætla má að sjeu annara eign, og þeir þegar geta heimtað sjer selda í hendur.

13. grein.

Nú eru skilyrðin fyrir því, að það hjóna, sem eptir lifir, megi sitja í óskiptu búi, eða að erfingjar megi taka bú til skipta án íhlutunar skiptaráðanda, að vísu eigi fyrir hendi, þá er látið er tilkynnt, en þó þykir mega sjá fyrir, að þeim verði fullnægt innan skamms tíma, og má skiptaráðandi þá fresta gjörðinni um hríð, nema honum þyki hætt við, að eigum búsins sje spillt, eða að þær misfarist.

14. grein.

Skiptaráðanda ber, sem fyrst eptir að hann hefur tekið við búinu, að rannsaka, hverjir eigi arf og gjafir að taka, svo og tilkynna þeim látið hverjum um sig, ef á þarf að halda; ber honum að gjöra það á þann hátt, sem honum þykir bezt við eiga eptir því sem á stendur, og má hann til þess hafa handfalið brjef. Sje einhver erfingja eða gjaftökumanna ómyndugur, á skiptaráðandi að sjá um, að honum sje skipaður fjárhaldsmaður sem fyrst, ef það ekki þegar hefur verið gjört. Nú er erfingi fjarstaddur og ókunnugt um verustað hans, eða hann er í þeirri fjarlægð, að eigi þykir mega fresta skiptum, þangað til ráðstöfun hans er fengin, enda mætir enginn með umboð af hans hálfu, og ber skiptaráðanda einnig að sjá um, að honum sje skipaður fjárhaldsmaður, og hefur hann í öllum greinum sömu rjettindi og skyldur og er háður sama eptirliti, sem fjárhaldsmenn ómyndugra.

15. grein.

Jafnsnemma þessu, eða svo fljótt, sem því verður við komið, ber skiptaráðanda að láta upp skrifa og virða dánarbúið; svo skal og tilgreina kröfur og skuldir búsins, eptir því sem þá er kunnugt, nema haganlegra þyki að fresta þessu, þangað til farið hefur verið yfir reikningsbækur búsins og skjöl þess, en það ber skiptaráðanda að gjöra sem fyrst, þó svo að erfingjunum gefist kostur á að vera viðstaddir.

16. grein.

Gjörðir þær, sem nú hata verið nefndar, framkvæmir skiptaráðandi eða hreppstjóri yrir hans hönd með tveimur vottum, er virða skulu eignir búsins og leggja eið við; en ef sjerstakrar þekkingar þarf við, til nefnir skiptaráðandi virðingarmenn, sem til þess eru hæfir. Skiptaráðandi lætur vottana vinna eið að virðingunni á skiptafundi, ef þess er krafizt, áður skiptum er lokið. Þegar hreppstjóri framkvæmir gjörðir þessar, ritar hann þær í bók, er skiptaráðandi löggildir, og sendir honum eptirrit sem fyrst, eptir að gjörðinni er lokið.

Þegar gjörðir þessar eiga fram að fara, skal kalla til erfingja og þá, er til gjafa eiga að telja, ef því verður við komið, án þess að það valdi drætti. Annaðhvort við lok uppskriptarinnar, eða á skiptasamkomu, er haldin sje sem fyrst þar á eptir, ber skiptaráðanda að fá tillögur erfingjanna um ráðstafanir þær á búinu, sem eigi má fresta, og ráða síðan af, hvað gjöra skuli; svo skal hann og skora á þá að lýsa yfir, hvort þeir vilji taka að sjer ábyrgð á skuldum hins framliðna eða ekki. Sama er og um hreppstjóra, þegar hann skrifar upp bú. Veita má erfingjum stuttan umhugsunarfrest til þessarar yfirlýsingar. Nú er erfingi ómyndugur eða fjarstaddur, og hefur honum verið skipaður

skjønnes at tilhøre Andre, og som disse kunne forlange strax udleverede, blive ikke at inddrage under Behandlingen.

§ 13.

Naar Betingelserne for, at den længstlevende Ægtefælle kan hensidde i uskiftet Bo, eller for, at Arvingerne kunne tiltræde Boet uden det Offentliges Mellemkomst, vel ikke strax ved Anmeldelsen ere tilstede, men det dog kan forudses, at de inden kort Tid ville kunne opfyldes, kan Skifteretten give Udsættelse med Forretningen i nogen Tid, for saa vidt Boets Eiendele skjønnes ikke at være udsatte for at forvanskes eller forkomme.

§ 14.

Skifteretten har snareſt mulig efter Boets Overtagelse at anstille Undersøgelse om Arvingerne og Legatarerne samt at give dem særskilt Underetning om Dødsfaldet, for saa vidt dette behøves. Saadan Underretning meddeles paa den Maade, Skifteretten i hvert enkelt Tilfælde anser for hensigtsmæssig, og det er den navnlig tilladt at benytte Meddelelse ved anbefalet Brev. Hvis nogen af Arvingerne eller Legatarerne er umyndig, har Skifteretten at gjøre de fornødne Skridt, for at Værger snareſt mulig kunne blive beskikkede for dem, for saa vidt dette ikke tidligere er sket. For fraværende Arvinger, hvis Opholdssted ikke kjendes, eller som ere saa langt borte, at Boets videre Behandling ikke findes at burde udsættes, indtil deres Bestemmelse kan indhentes, bliver der ligeledes, for saa vidt ingen Fuldmægtig giver Møde for dem, efter Skifterettens Foranstaltning at beskikke Værger, der i enhver Henseende have samme Ret og Pligt og ere samme Kontrol underkastede som Værger for Umyndige.

§ 15.

Samtidig hermed eller snareſt mulig derefter skal Skifteretten foretage Registrering af Boet og i Forbindelse dermed lade iværksætte Vurdering af det, ved hvilken Leilighed ogsaa Boets Indgjæld og Udgjæld optegnes, for saa vidt om samme paa den Tid haves Kundskab, og det ikke skjønnes hensigtsmæssigere at udsætte dette, indtil Gjennemsyn af Boets Regnskabsbøger og Papirer har fundet Sted, hvilket saa snart som mulig bør iværksættes af Skifteretten, saaledes at der gives Arvingerne Leilighed til at være tilstede.

§ 16.

De nævnte Forretninger udføres af Skifteretten eller paa dennes Vegne af vedkommende Repstyrer i Forening med to Vidner, hvilke under Eds Tilbud have at vurdere Boets Eiendele, for saa vidt der ikke hertil udfordres særlige Kundskaber, i hvilket Tilfælde kyndige Vurderingsmænd blive at udmelde af Skifteretten. Dersom det senere under Skiftet forlanges, lader Skifteretten Vidnerne bekræfte den stedfundne Vurdering med Ed, som modtages i en Skifteſamling. Hvor de omhandlede Forretninger afholdes af Repstyreren, indføres de i dennes af Skifteretten autoriserede Protokol, og har han efter Forretningens Afholdelse snareſt mulig at tilstille Skifteretten Afskrift af samme.

Ved de i denne Paragraf omhandlede Forretninger blive, saa vidt det kan ske uden Ophold, Arvinger og Legatarer at tilkalde. Skifteretten har enten ved Registreringsforretningens Slutning eller i en særskilt Skifteſamling, der afholdes snareſt mulig derefter, efter Forhandling med dem at tage Beslutning om saadanne Foranstaltninger i Boet, som ikke taale Opsættelse, og at opfordre dem til at erklære, om de ville overtage Ansvaret for den Afdødes Gjæld eller ikke. Det Samme gjælder, hvor Registreringen er afholdt af Repstyreren.

Nr. 3. 12. apríl. fjárhaldsmaður eptir 14. grein, og lýsir fjárhaldsmaður því þá yfir fyrir hönd erfingja, hvort hann taki ábyrgð á skuldum. Rjett er að skiptaráðandi varni því, að fjárhaldsmaður gangist við arfi og skuldum, þótt hann vilji, ef skiptaráðandi álítur, að erfingi bíði tjón af því.

17. grein.

Nú hafa erfingjar, sem verið hafa viðstaddir gjörð þá, sem um er getið í næstu grein á undan, lýst því yfir, að þeir takist á hendur ábyrgð á skuldum búsins, eða að minnsta kosti eigi skorast undan slíkri ábyrgð, en sumir erfingja eru fjarstaddir og hafa eigi látið í ljósi vilja sinn, og ber skiptaráðanda þá tafarlaust að kveðja á skiptafund alla þá, er til arfs og gjafa eiga að telja í búinu.

Þegar þeir, er arf eða gjafir eiga að taka, allir eru innanlands og skiptaráðanda er kunnugt um heimili þeirra eða verustaði, skal hann gjöra þeim aðvart hverjum fyrir sig, annaðhvort með handföldu brjefi, eða á annan hátt, er honum þykir við eiga.

Nú er eigi kunnugt um alla þá, er arf eða gjafir eiga að taka, eða hvort þeir sjeu innanlands, eða hvar þeir sjeu, og skal boða þá á skiptafund með auglýsingu, sem tvisvar sinnum sje birt í blöðum þeim, sem ætluð eru til almennra auglýsinga.

Skiptaráðandi til tekur boðunarfrestinn eptir atvikum.

18. grein.

Á skiptafundi þeim, sem um er rætt í 17. grein, ber skiptaráðanda að skýra erfingjum og gjaftökumönnum frá efnahag búsins, að því leyti kunnugt er; síðan skal hann skora á erfingja að lýsa yfir, hvort þeir vilji taka að sjer ábyrgð á skuldum hins dána eða ekki.

Nú fæst eigi á fundum þeim, sem um er rætt í 16. og 17. grein, yfirlýsing af hálfu allra erfingja um, að þeir vilji taka að sjer ábyrgð á skuldum búsins, og skal þá fara með búið, svo sem segir í 3. kapítula laga þessara, þannig að ábyrgð á skuldum þess nái eigi lengra, en efni þess hrökkva til.

3. kapituli.

Um skipti á dánarbúum, þegar erfingjar taka eigi að sjer ábyrgð á skuldum.

I.

Almennar ákvarðanir.

19. grein.

Nú hafa erfingjar eigi gengizt við arfi og skuldum, og ber skiptaráðanda þá að fara sem mest eptir tillögum skuldheimtumanna um meðferð á búinu, þangað til skuldir þeirra hafa verið þeim goldnar, eða þeir hafa fengið tryggingu fyrir greiðslu þeirra; en upp frá því ber að telja erfingjana rjetta umráðamenn búsins.

Ef nauðsyn ber til að láta af hendi fjármuni úr búinu, eða gjöra aðra samninga í þarfir þess, áður en útgjört er um það eptir fyrirmælum 16. og 17. greinar, hvort erf-

Til at afgive denne Erklæring kan der tilstaas Arvingerne en kort Betænkningstid. Er der umyndige eller fraværende Arvinger, for hvilke Værger ere beskikkede ifølge § 14, afgives Erklæringen paa deres Vegne af disse; dog kan Skifteretten, uagtet Værgerne erklære at ville vedgaa Arv og Gjæld, modsætte sig dette, naar den antager, at der vil blive paaført Arvingen Tab ved at overtage Gjældsansvaret.

§ 17.

Naar der fra de Arvinger, som have været tilstede ved den i forrige Paragraf omhandlede Forretning, erholdes Erklæring om, at de ville overtage Gjældsansvaret, eller de i alt Fald ikke afgive en modsat Erklæring, men der er fraværende Arvinger, fra hvilke ingen Erklæring haves, har Skifteretten uden Ophold at indkalde samtlige Arvinger og Legatarer til en Skiftesamling.

De Arvinger og Legatarer, hvis Bopæl eller Opholdssted paa Island er Skifteretten bekjendt, skulle have særskilt Underretning, der kan gives ved anbefalet Brev eller paa anden Maade, som Skifteretten finder hensigtsmæssig; dersom ikke alle Arvingerne eller Legatarerne kjendes, eller nogen af dem ikke har bekjendt Bopæl eller Opholdssted paa Island, foregaar Indvarslingen for deres Vedkommende ved en offentlig Indkaldelse, der indrykkes to Gange i de for Skiftebekjendtgjørelser i Almindelighed bestemte Aviser.

Skifteretten bestemmer Varslet efter de foreliggende Omstændigheder.

§ 18.

I den i § 17 omhandlede Skiftesamling skal Skifteretten give Arvingerne og Legatarerne Underretning om Boets Formuestilstand, saa vidt Oplysning herom haves, hvorefter Arvingerne opfordres til at erklære, om de ville overtage Ansvaret for den Afdødes Gjæld eller ikke.

Naar der ikke, ved de i §§ 16 og 17 omhandlede Møder, fra alle Arvingerne faaes Erklæring om at ville vedgaa Gjæld, behandles Boet i Overensstemmelse med Reglerne i nærværende Lovs 3die Kapitel med den Virkning, at ethvert Gjældsansvar udover, hvad Boets Midler ere i Stand til at dække, undgaas.

Kapitel 3.

Om Behandlingen af Dødsbo, naar Arvingerne ikke paatage sig Ansvaret for Gjælden.

I.

Almindelige Bestemmelser.

§ 19.

Naar Arv og Gjæld ikke vedgaas, har Skifteretten fortrinsvis at tage Hensyn til Kreditorernes Forlangender med Hensyn til Boets Behandling, indtil de ere fyldestgjorte, eller behørig Fyldestgjørelse sikres dem. Fra dette Tidspunkt af blive derimod Arvingerne at anse som de, der have Raadighed over Boet.

Dersom det i den Tid, som hengaar, inden det under Iagttagelse af Reglerne i §§ 16 og 17 kan afgjøres, om Arv og Gjæld vedgaas eller ikke, maatte vise sig fornødent til Boets

Nr. 3. 12. apríl.

ingjar gangist við arfi og skuldum eða ekki, þá er skiptaráðanda þetta heimilt; en gæta skal hann þess, að rjettur skuldheimtumanna sje í engu skertur.

20. grein.

Þegar erfingjar gangast eigi við arfi og skuldum, skal tafarlaust gefa út innköllun til skuldheimtumanna, og taka það með berum orðum fram í henni, að erfingjar hafi eigi tekið að sjer ábyrgð á skuldum búsins, sbr. þó 42. grein.

Ákvæði eldri laga um, að skiptaráðanda beri sjerstaklega að skýra sumum skuldheimtumönnum eða öðrum frá skiptum, skulu standa óbreytt.

21. grein.

Í innköllun til skuldheimtumanna skal og með sama fyrirvara skora á þá, er arf og gjafir eiga að taka, ef eigi er þegar kunnugt, hverjir þeir eru og hvar þeir eru, að gefa sig fram; en eigi hafa þeir misst rjettar síns, þó þeir eigi gefi sig fram eptir innkölluninni. Annarar eða frekari innköllunar til erfingja þarf eigi við, og þegar innköllun til skuldheimtumanna löglega hefur verið sleppt (sbr. 42. gr.), þarf skiptaráðandi eigi að bíða með skipti á búinu lengur, en annara orsaka vegna er nauðsynlegt.

22. grein.

Ef ekki eru líkindi til, að hinn framliðni hafi átt skuldaskipti erlendis eða eigi þar erfingja, er innköllunarfresturinn 6 mánuðir, en ella 12 mánuðir, og ber frest þennan ávalt að telja frá síðasta birtingardegi; en innköllunina ber að birta á þann hátt, er segir í opnu brjefi 4. jan. 1861, 2. grein. Rjett er að skiptaráðandi þar að auki birti innköllun á annan hagkvæman hátt, ef honum þykir við eiga.

Nú verður síðar sú raun á, að hinn framliðni hafi staðið í skuldum erlendis, og skal eigi fyrir þá sök gefa út nýja innköllun, en erlendir skuldheimtumenn geta heimtað, að kröfur þeirra sjeu teknar til greina, ef þeir að eins gefa sig fram, áður 12 mánuðir eru liðnir frá síðasta birtingardegi innköllunarinnar. Ef slíkir skuldheimtumenn gefa sig fram, áður en úthlutunargjörðin hefur verið samin, má skiptaráðandi, ef þörf gjörist, breyta því, sem gjört hefur verið við skiptin. En ef þeir gefa sig eigi fram fyr, en skiptum er lokið, verður að áfrýja skiptagjörðinni til breytingar, og ber þá, er skipti fara fram á ný, að taka til greina skuldir þær, sem lýst hefur verið innan 12 mánaða frá síðasta birtingardegi innköllunarinnar.

Um fyrningu skulda eptir innköllun fer eptir eldri lögum.

23. grein.

Halda skal skiptafundi í búum svo opt, sem þurfa þykir, og boðar skiptaráðandi til þeirra á þann hátt, sem bezt á við á hverjum stað. Svo ákveður hann og fyrirvara, stund og stað.

24. grein.

Um málefni þau, sem til umræðu koma á skiptafundi, og um meðferð búsins, skal fara eptir tillögum fundarmanna þeirra, er atkvæðisrjett hafa (19. gr.); þó má skiptaráðandi hafna tillögum fjárhaldsmanns, ef hann ætlar, að þær sjeu skjólstæðing hans í óhag. Meðan innköllunarfresturinn eigi er liðinn, á skiptaráðandi eigi heldur að taka til greina ályktanir þær, er gætu komið í bága við hag skuldheimtumanna, er eigi hafa enn gefið sig fram, eða skerða rjettindi nokkurs manns.

Tarv at raade over dets Eiendele eller iøvrigt at afslutte Retshandler for det, er Skifteretten hertil berettiget, dog at der ikke foretages Noget, hvorved Kreditorernes Retsstilling forrykkes.

§ 20.

Bedgaas Arv og Gjæld ikke, skal Indkaldelse, indeholdende udtrykkelig Tilkjendegivelse herom, strax udstedes til Kreditorerne, jfr. dog § 42.

Bestemmelserne i de ældre Love om Skifterettens Pligt at meddele visse Fordringshavere eller Andre særlig Underretning om Skiftet forblive uforandrede.

§ 21.

Indkaldelsen til Kreditorerne bør tillige indeholde Opfordring til Arvinger og Legatarer, for saa vidt disse ikke allerede kjendes og deres Opholdssted vides, om at melde sig inden samme Frist, dog kan Indkaldelsen i Forhold til dem ikke medføre nogen Pligt til at melde sig under deres Rettigheders Fortabelse. Anden eller videre Indkaldelse af Arvinger behøves ikke, og hvor Indkaldelse af Kreditorerne lovmedholdelig er bleven undladt (jfr. § 42), er Skifteretten ikke pligtig at vente med Boets Deling længere, end det af andre Grunde maatte være nødvendigt.

§ 22.

Naar den Afdøde skjønnes ikke at have staaet i Gjældsforpligtelser eller at have Arvinger paa noget Sted udenfor Island, sker Indkaldelse ved en offentlig Bekjendtgjørelse med 6 Maaneders Varsel og i andet Fald med 12 Maaneders Varsel, i begge Tilfælde regnet fra den sidste Bekjendtgjørelse. Indkaldelsen bliver at bekjendtgjøre paa den i Plakat af 4de Januar 1861 § 2 foreskrevne Maade. Dog kan den tillige finde Sted paa anden hensigtmæssig Maade, naar Skifteretten finder det rigtigst.

Viser det sig, at den Afdøde har havt Kreditorer udenfor Island, bliver der dog ikke at udstede ny Indkaldelse, men saadanne Kreditorer kunne fordre deres Krav tagne i Betragtning, for saa vidt de anmelde dem inden 12 Maaneders Forløb, regnet fra den sidste Bekjendtgjørelse af Indkaldelsen. Sker slig Anmeldelse, forinden endelig Opgjørelse er affattet, kan Skifteretten, om fornødent, omgjøre, hvad der allerede er foretaget under Skiftet. Dersom Anmeldelsen først sker, efterat Boet er sluttet, maa den stedfundne Skiftebehandling paaankes til Omgjørelse, hvorefter der da under den fornyede Behandling bliver at tage behørigt Hensyn til de inden Forløbet af 12 Maaneder fra den sidste Bekjendtgjørelse af Indkaldelsen lovlig anmeldte Fordringer.

Med Hensyn til Gjælds Forældelse efter Indkaldelse forholdes der efter den ældre Ret.

§ 23.

Skifteforhandlinger afholdes i Boet saa ofte det findes fornødent, og tillyses af Skifteretten paa den for hvert Sted hensigtsmæssigste Maade. Varselet, Tiden og Stedet bestemmes af Skifteretten.

§ 24.

Med det under Forhandling værende Anliggende og Boets videre Behandling i Henhold hertil forholdes i Reglen paa den Maade, som de mødende til Stemme i Boets Anliggender Berettigede (§ 19) forenes om, dog at Skifteretten kan nægte sin Godkjendelse af en Værges Erklæring, naar den skjønner, at den tagne Beslutning vil skade Myndlingens Tarv. Saa længe den for Fordringernes Anmeldelse bestemte Frist ikke er udløben, bør Skifteretten dog ikke tage Beslutninger til Følge, som stride mod endnu ikke anmeldte Kreditorers Interesse, eller hvorved der gjøres Indgreb i Nogens Ret.

Nr. 3. 12. apríl.

Nú greinir fundarmenn á, og sker skiptaráðandi úr ágreiningi þeirra, og ber honum, svo sem unnt er, að taka tillögur þeirra til greina, en þó má hann ráða ágreiningnum til lykta á annan hátt, en tillögurnar hafa orðið, og fara eptir því, er hann ætlar haganlegast fyrir alla hlutaðeigendur, einkum þá, sem ómyndugir eru og fjarstaddir, nema öðruvísi sje ákveðið í lögum þessum.

25. grein.

Nú sækir maður eigi skiptafund, er honum hefur verið löglega boðaður, og hefur hann þá fyrirgjört rjetti sínum til að mótmæla ályktunum þeim, er þar hafa gjörðar verið um stjórn búsins; en eigi hefur hann fyrir þá sök afsalað sjer neinum rjetti eða kröfu.

26. grein.

Nú kemur enginn þeirra á skiptafund, er atkvæðisrjett hafa um málefni búsins, og gjörir skiptaráðandi út um málefni þau, er til umræðu áttu að koma á þeim fundi, á þann hátt, er hann ætlar bezt henta. Þó ber skiptaráðanda, ef um áríðandi málefni er að gjöra og því verður við komið, að kveðja til fundar af nýju, áður en því sje ráðið til lykta.

27. grein.

Þegar selja á fjármuni bús, skal það gjört á almennu uppboðsþingi, er fram fer samkvæmt fyrirmælum laganna um nauðungaruppboð. Selja má þó fjármuni án uppboðs, ef meiri hluti þeirra, er koma á fund og atkvæðisrjett hafa, samþykkir, og skiptaráðandi er á sama máli, og þess hefur þar að auki gætt verið, sem fyrir er mælt í fyrra kafla 24. gr., sbr. 25. gr. Sama er og, ef skiptaráðandi ræður af að selja muni, sem hætt er við að skemmist eða rýrni í verði, ef þeir eru geymdir.

28. grein.

Ríkisskuldabrjef, skuldabrjef lánsfjelaga, hlutabrjef í bönkum og í járnbrautum og önnur slík ígildisskjöl, sem gangverð hafa innanríkis, skal selja eptir gangverði, nema skuldheimtumenn eða erfingjar vilji láta leggja sjer þau út eptir gangverði.

Nú á bú skuldakröfur, sem eigi eru þess eðlis, að þær verði lagðar út skuldheimtumönnum eða erfingjum með fullri upphæð þeirra, en eigi þykir tiltækilegt að kosta málsókn fyrir þeirra sakir, annaðhvort af því að krafan sje óvís, eða vegna tafar þeirrar, er hlytist af málssókninni, eða annara orsaka vegna, og skulu þær þá seldar á uppboðsþingi, nema erfingjar eða skuldheimtumenn vilji láta leggja sjer þær út eptir tiltölu, eða einn þeirra eða fleiri bjóðist til að taka þær fyrir ákveðið verð, og hinir samþykki.

29. grein.

Skiptaráðandi sjer um, að fjármunir búsins sjeu seldir, jafnskjótt og haganlegt þykir; eiga skuldheimtumenn, meðan greiðslu á skuldum þeirra eigi er borgið, rjett á að heimta, að sem bráðast verði að því undið, og þarf eigi að bíða eptir því, að innköllunarþresturinn sje liðinn. Nú er greiðslu skulda lokið, og er það þá komið undir erfingjum eða úrskurði skiptaráðanda, eptir grundvallarreglum 50. gr., sbr. 46., 48., 59. og 62 gr., hvort og hvenær selja skuli fjármunina.

30. grein.

Skiptaráðandi framkvæmir öll þau störf, er lúta að meðferð búsins; en krefja má hann þess, að innheimtumaður sje fenginn, og skal hann kosinn með atkvæðafjölda á skiptafundi, sem kvatt hefur verið til, af þeim, er þar eiga atkvæðisrjett; en skiptaráðandi sjer um, að sá, sem kosinn er, setji veð eða aðra ábyrgð, ef þurfa þykir.

I Tilfælde af Meningsulighed mellem de Mødende har Skifteretten at tage Beslutning om de omhandlede Punkter. Retten har herved at tage det størst mulige Hensyn til de fremsatte Meninger, men den er dog ikke bunden ved dem, hvorimod den, for saa vidt ikke anderledes bestemmes i denne Lov, har at handle efter sit eget Skjøn om, hvad der bedst tjener Samtliges og især de Umyndiges og Fraværendes Tarv.

§ 25.

Udebliver Nogen fra en Skifteforhandling, til hvilken han lovlig er kaldet, er han afskaaren fra at gjøre nogen Indvending imod Hensigtsmæssigheden af de angaaende Boets Bestyrelse i samme tagne Bestemmelser. Derimod har han ikke af den Grund givet Afkald paa nogen Rettighed eller Fordring.

§ 26.

Møder paa Skifteforhandlingen ingen til Stemme i Boets Anliggender Berettiget, har Skifteretten at tage Beslutning angaaende det paagjældende Anliggende efter eget bedste Skjønnende om, hvad der er hensigtsmæssigt. Dog bør Skifteretten, naar Sagen er af Vigtighed, og det kan lade sig gjøre, indkalde en ny Skifteforhandling, forinden endelig Beslutning tages.

§ 27.

Salg af Boets Eiendele bør ske ved offentlig Auktion, der da foretages paa den for tvungen Auktion foreskrevne Maade. Dog kan Salg underhaanden finde Sted, naar Flertallet af de mødende til Stemme i Boets Anliggender Berettigede med Skifterettens Billigelse og under Iagttagelse af Reglerne i § 24, første Stykke, jfr. § 25, deri ere enige. Det Samme gjælder, naar Skifteretten beslutter at sælge de Gjenstande, som ere udsatte for Fordærvelse eller Tab i Værdi ved at henligge.

§ 28.

Statsobligationer, Kreditforeningsobligationer, Bankaktier, Jernbaneaktier og andre deslige Værdipapirer, som have Kurs i Riget, blive at sælge til Dagens Kurs, med mindre Kreditorer eller Arvinger ville modtage dem i Udlæg efter Kursværdien.

Har Boet udestaaende Fordringer, der ikke ere af den Beskaffenhed, at de kunne gives Kreditorer eller Arvinger i Udlæg efter deres fulde Paalydende, og det formedelst Fordringernes Usikkerhed, det Ophold, Boet vilde lide ved deres Inddrivelse, eller af andre Grunde anses for utilraadeligt at bekoste Søgsmaal i Anledning af samme, bør de bortsælges ved offentlig Auktion, for saa vidt Arvingerne eller Kreditorerne ikke ville lade sig dem udlægge pro rata eller enes om en Værdi, for hvilken En eller Flere af dem ville overtage Fordringerne.

§ 29.

Afhændelse af Boets Eiendele foretages ved Skifterettens Foranstaltning, saa snart dette efter Omstændighederne er hensigtsmæssigt, og ere Kreditorerne, saa længe deres Fyldestgjørelse ikke er sikret, berettigede til at forlange, at der skrides hertil snarest mulig og uden at afvente Indkaldelsesfristens Udløb. Er Kreditorernes Fyldestgjørelse sikret, bliver det ved Arvingernes Overenskomst eller Skifterettens Bestemmelse i Henhold til Grundsætningerne i § 51, jfr. §§ 47, 49, 60 og 63, at afgjøre, naar og hvorvidt der skal skrides til Afhændelse.

§ 30.

Skifteretten har at udføre samtlige til Boets Behandling hørende Forretninger; dog kan den forlange, at en Inkassator skal antages. Denne vælges af de til Stemme i Boets Anliggender Berettigede med Stemmeflerhed i en tilvarslet Skifteforhandling, men Skifteretten har at paase, at den Antagne, om fornødent, stiller Pant eller anden Sikkerhed.

Nr. 3. 12. apríl.

31. grein.

Þegar selja á lausafje búsins á uppboðsþingi, semur innheimtumaður frumvarp til söluskilmála og ber undir skiptaráðanda. Ræður hann, hver boð skuli taka gild, og ábyrgist sem sína skuld, að uppboðsandvirði verði greitt skiptaráðanda innan 6 vikna, frá því gjaldfrestur sá er liðinn, sem settur er í uppboðsskilmálunum. Svo má skiptaráðandi og fela innheimtumanni á hendur að heimta inn skuldir búsins, og skal hann þá greiða skiptaráðanda það fje, jafnskjótt sem það heimtist.

Þóknun innheimtumanns fyrir starfa hans skal ákveða með samningi, eða með úrskurði skiptaráðanda, ef eigi hefur verið um samið.

32. grein.

Meðan á skiptum stendur, er skiptaráðanda heimilt að neyta þeirrar aðstoðar, er hann kynni þurfa til að gegna þeim störfum í búinu, sem hann eigi sjálfur að lögum er skyldur að gegna, svo sem er málaflutningur, stjórn og umsjón á fasteignum, rannsókn á bókum og skjölum, svo og að ljúka við fyrirtæki, er hinn framliðni hefur byrjað á.

Þóknun þeirra, sem hafa störf á hendi í þarfir búsins, ákveður skiptaráðandi, ef ágreiningur verður um.

II.

Um stöðu skuldheimtumanna.

33. grein.

Upp frá því, er dánarbú er tekið til opinberra skipta, skal bera upp fyrir skiptaráðanda allar kröfur á hendur hinum framliðna og til eptirlátinna muna hans.

Nú hefur málssókn verið hafin gegn hinum framliðna og stefna verið honum löglega birt, og er þá rjett, að því máli sje haldið áfram gegn búinu til dóms á því varnarþingi, þar sem það var löglega höfðað.

34. grein.

Þegar dánarbú er tekið til opinberra skipta, fellur kyrrsetning á munum þess úr gildi, og eigi má framar kyrrsetja muni þess nje gjöra fjárnám í því og halda nauðungaruppboð til greiðslu skuldakröfum. En eigi breytist fyrir þá sök í neinu rjettur þeirra, sem fyrir lát hins dána hafa gjört fjárnám í eigum hans, eða fengið fjármuni setta í löggeymslu. Rjett er og, að menn selji muni, sem eru til tryggingar og selja má án undanfarandi lögsöknar, svo sem er um þá, er hafa handselt veð, eða veð samkvæmt tilskipun um fjárforráð ómyndugra 18. febr. 1847, 10. gr., eða hið opinbera samkvæmt lögum 15. apr. 1854, 9 gr. og tilsk. 26. febr. 1872, 7. grein.

35. grein.

Skiptaráðandi ákveður og úrskurðar, hvevnig fara skuli með búið og úthluta því hann sker úr, hvort kröfur gegn búinu verði teknar til greina eða ekki, sbr. þó 33. gr. þar á móti getur hann eigi skyldað neinn til að greiða búinu fje, eða leysa verk af hendi fyrir það, eða að öðru leyti lagt dóm á kröfur búsins gegn öðrum. Nú hefur verið lýst til skuldar í búinu, en búið hefur skuldakröfu á móti, og úrskurðar skiptaráðandi þá, að hve miklu leyti hún megi koma upp í skuldina. Ef heimtað er, að fram seldir sjeu munir úr búinu eða afsalaðir, má skiptaráðandi binda það því skilyrði, að

§ 31.

Inkassator har at affatte Forslag til Auktionskonditioner for Boets Løsøre og forelægge disse for Skifteretten. Han bestemmer, hvilke Bud der bør antages, og bliver som Selvskyldner ansvarlig for, at Auktionsbeløbet bliver indbetalt til Skifteretten inden 6 Uger efter den i Auktionskonditionerne givne Betalingsfrists Udløb. Det kan ogsaa af Skifteretten overdrages Inkassator at indkræve Boets udestaaende Fordringer, hvilke, saa snart de indgaa, blive at indbetale til Skifteretten.

Inkassators Vederlag for hans ovennævnte Forretninger bestemmes ved Overenskomst eller, i Fald en saadan ikke er afsluttet, ved Skifterettens Beslutning.

§ 32.

Skifteretten er berettiget til under Administrationen af Boet at benytte saadan Hjælp, som maatte behøves til Udførelsen af enkelte Boet vedkommende Forretninger, der ikke efter de hidtil gjældende Regler paaligge den, saasom Sagførelse, Bestyrelse og Tilsyn med Boets faste Eiendomme, Gjennemsyn af Boets Bøger og Papirer samt begyndte Forretningers Tilendebringelse.

Det Vederlag, som tilkommer dem, der udføre Noget for Boet, bestemmes i Tilfælde af Uenighed af Skifteretten.

II.

Om Fordringshavernes Stilling.

§ 33.

Fra den Tid, et Dødsbo er overtaget til offentlig Skiftebehandling, skulle alle Fordringer paa den Afdøde eller med Hensyn til hans Efterladenskab fremsættes for Skifteretten.

Har Sag imod den Afdøde været begyndt derved, at Stævning lovligen var ham forkyndt, kan den fortsættes imod Boet til Dom ved den Ret, ved hvilken den lovligen er anlagt.

§ 34.

Ved et Dødsbos Overgang til offentlig Skiftebehandling taber Arrest, som maatte være gjort i de til det hørende Gjenstande, sin Virkning, ligesom ogsaa al Adgang bortfalder til, i Anledning af Fordringer paa den Afdøde eller med Hensyn til Efterladenskaberne, at lade afholde Arrest eller til at søge Fyldestgjørelse igjennem Exekution og Tvangsauktion.

Dog indtræder der ingen Forandring med Hensyn til deres Ret, som før Dødsfaldet have gjort Udlæg eller faaet Afsætning i den Afdødes Gods. Saa ere og de, der kunne afhænde de dem til Sikkerhed tjenende Gjenstande uden foregaaende Retsforfølgning, saasom Haandpanthavere, Panthavere efter Anordning angaaende Umyndiges Midlers Bestyrelse i Island af 18de Februar 1847 § 10 eller det Offentlige i de Tilfælde, som omhandles i Loven af 15de April 1854 § 9 og Forordning af 26de Februar 1872 § 7, berettigede hertil.

§ 35.

Ved Skifterettens Beslutninger og Kjendelser bestemmes, hvad der med Hensyn til Boets Behandling og Udlodning bliver at iagttage, og derunder, hvorvidt de mod samme fremsatte Paastande skulle antages eller ikke, jfr. dog § 33. Derimod har Skifteretten ikke Ret til at tilpligte Nogen at indbetale Noget i Boet eller at udføre Noget for det eller til iøvrigt at paakjende Boets Fordringer paa Andre. Dog kan Skifteretten, hvor Nogen har anmeldt Fordring i Boet, paakjende dettes Modfordringer, for saa vidt de kunne komme til Afdrag i dets Gjæld, ligesom den, naar Nogen paastaar Udlevering eller

Nr 3. 12. apríl. efndar sjeu við búið skuldbindingar þær, er þar af leiða. Nú hefir fje verið greitt úr búinu gegn ábyrgðar-kvittun, og sker skiptaráðandi þá einnig úr, hvort það skuli aptur goldið að nokkru eða öllu sökum nýrra sannana eða atvika.

36. grein.

Hver, sem á til skuldar eða annarar kröfu að telja í búi, skýri frá því á skiptafundi eða í brjefi til skiptaráðanda, er lætur í tje vottorð um það, ef þess er krafið, og getur þess í skiptabókinni eða annari bók, sem til þess er ætluð.

Sá, er segir til skuldar á þennan hátt, verður aðnjótandi allra þeirra rjettinda, sem kæra til sáttanefndar eða málshöfðun hefir í för með sjer, að því er snertir borgun á vöxtum, riptingu á skuldafyrningu og fleira þess konar.

37. grein.

Þegar innköllunarfrestur til skuldheimtumanna er liðinn, ber skiptaráðanda innan mánaðar að semja skrá um skuldir þær, sem sagt hefir verið til, og raða þeim niður, ef þess gjörist þörf; síðan leggur hann fram skrána á skiptafundi, sem löglega hefir verið boðaður, ásamt skírteinum skuldheimtumanna. Á fundi þessum ber að yfirskoða skrána ásamt athugasemdum skiptaráðanda um hana, og skora á hlutaðeigendur að láta í ljósi álit sitt um skuldakröfurnar. Nú vefengja þeir skuld eða halda því fram, að hún sje ekki á rjettum stað í skuldaröðinni, og skulu þeir þá bera upp mótmæli sín á fundinum, eða í síðasta lagi áður fjórar vikur eru liðnar frá fundardegi, og þar eptir fram fylgja þeim tafarlaust. Skuld, sem eigi hefir verið mótmælt innan þess tíma, ber að telja samþykkta. Á fundi þeim, sem hjer er um rætt, skal einnig, ef verða má, leggja fram yfirlit yfir fjárhag búsins.

38. grein.

Nú er skuldakröfu mótmælt, og skal þá skiptaráðandi leita um sættir, en ef sættum eigi verður á komið, leggur hann úrskurð á, hvort taka skuli kröfuna til greina að nokkru eða öllu leyti, og skal fara með það mál eptir rjettarfarsreglum þeim, sem í gildi eru. Á sama hátt skal ráða til lykta ágreiningi um forgönnurjett skulda, og hverjum öðrum ágreiningi um úthlutun búsins. Skiptaráðandi útvegar búinu talsmann í slíkum málum, ef þurfa þykir.

39. grein.

Eigi má leggja úrskurði skiptaráðanda til grundvallar fyrir meðferð búsins, fyr en áfrýjunarfrestur er liðinn, án þess afrýjað hafi verið (96. gr.), nema málspartar lýsi því yfir, að þeir uni úrskurðinum, eða honum eigi verði afrýjað að lögum.

Nú er úrskurði áfrýjað, og honum breytt eða hann ónýttur, og skal þá taka það til greina við skiptin, og, ef þörf gjörist, breyta því, sem gjört hefur verið, ef skiptum eigi er lokið; en sje skiptum lokið, verður þeim í engu breytt, nema úthlutunargjörðinni sje áfrýjað.

Sama er um yfirrjettardóma, sem kveðnir hafa verið upp, er úrskurði skiptaráðanda hefir verið áfrýjað.

40. grein.

Nú vill einhver þeirra, er atkvæðisrjett hafa í búinu, áfrýja skiptaúrskurði eða dómi, enda hafi hann ei í því máli verið mótpartur búsins, en búið vill una úrslitum

Overdragelse af Gjenstande, der findes i Boet, kan gjøre saadan Udlevering eller Overdragelse afhængig af, at Vedkommende opfylder sine Forpligtelser i den Anledning mod Boet. Ogsaa kan Skifteretten, naar Noget er udbetalt af Boet mod skadesløs Kvittering, afgjøre, om dette i det Hele eller for en Del paa Grund af senere Oplysninger eller Omstændigheder bør tilbagetales.

§ 36.

Enhver, som har Noget at fordre eller paastaa i et Dødsbo, bør anmelde dette enten i en Skiftesamling eller i Skrivelse til Skifteretten, som paa Forlangende meddeler Tilstaaelse for Anmeldelsen og har at gjøre fornøden Tilførsel herom i Skifteprotokollen eller anden hertil bestemt Bog.

Ved Anmeldelsen erhverves alle de Rettigheder med Hensyn til Renter, Afbrydelse af Forældelse og desl., som ellers flyde af Paaklage for Forligskommissionen eller Paatale til Thinge.

§ 37.

Naar den ved Indkaldelsen til Kreditorerne givne Frist er udløben, har Skifteretten inden en Maaned derefter at forfatte en Liste over de anmeldte Fordringer, om fornødent med Angivelse af deres indbyrdes Orden, og derpaa at forelægge denne bilagt med Anmeldelserne i en behørig tillyst Skiftesamling. I denne Samling gjennemgaas Listen tilligemed Skifterettens Bemærkninger til samme, og Boets Vedkommende opfordres til at erklære sig over Fordringerne. Saafremt de ville gjøre Indsigelser mod nogen Fordring eller den en saadan anviste Plads i Ordenen, skulle de være pligtige at fremkomme med disse under Samlingen eller senest inden 4 Uger efter samme og dernæst uden Ophold forfølge dem videre. De Fordringer, mod hvilke ingen Indsigelse er fremsat inden den foranførte Tidsfrist, betragtes som anerkjendte. I den nævnte Samling bør derhos saa vidt mulig fremlægges en Oversigt over Boets Status.

§ 38.

Naar nogen anmeldt Fordring modsiges, bliver det, efter forgjæves forsøgt Forligsmægling af Skifteretten, ved dennes Kjendelse i Overensstemmelse med de hidtil gjældende Rettergangsregler at afgjøre, om og for hvilket Beløb Fordringen skal komme Boet til Udgift. Paa samme Maade afgjøres Tvistigheder om Fortrinsret og alle andre Tvistigheder om, hvorledes Boet skal udloddes. Skifteretten antager, om fornødent, en Sagfører for Boet i slige Sager.

§ 39.

De affagte Kjendelser kunne ikke, med mindre de paagjældende Parter frafalde Paaanke, eller vedkommende Kjendelse ifølge de gjældende Regler er upaaankelig, lægges til Grund for Boets Behandling, førend Paaankefristen er udløben uden at Paaanke er iværksat, jfr. § 96.

Skulde Kjendelsen blive forandret eller annulleret ifølge en senere iværksat Paaanke, tages behørigt Hensyn hertil ved Boets videre Behandling og i fornødent Fald ved Omgjørelse af det Foretagne, hvor Skiftet ikke endnu er sluttet, men efter den Tid maa enhver Forandring søges iværksat ved Paaanke af Udlodningen.

Lignende Regler gjælde om de i Anledning af Paaanke affagte Overretsdomme.

§ 40.

Ville en eller flere af de i Boet Stemmeberettigede paaanke en i en Tvist, hvori de ikke er Boets Modparter, affagt Skiftekjendelse eller Dom, ved hvilken Boet vil lade det bero, da have

Nr. 3. 12. apríl. málsins, og er honum það heimilt, nema málspartar hafi sín á milli gjört samning um ágreiningsefnið, eða málskotið geti valdið missi rjettinda, er úrskurðurinn eða dómurinn heimilar búinu.

41. grein.

Hafi búinu græðzt fje við málskotið, eiga áfríendurnir rjett á að krefja þess, að búið endurgjaldi þeim það, er þeir hafa til kostað, þó eigi fram yfir það, er búinu hefir græðzt. Ef skiptum er lokið, þegar fullnaðardómur er upp kveðinn, fá áfríendur kostnað sinn borgaðan af því, er græðzt hefir. Með það, sem umfrum kann að verða, skal fara á þann hátt, er segir í 45 grein.

III.

Um lok skipta.

42. grein.

Ef eigur búsins nema eigi meiru en útfararkostnaði, má skiptaráðandi láta þær upp í útfararkostnaðinn og lúka þar með skiptunum. Nú verður eigi meira afgangs útfararkostnaði, en þarf til greiðslu á kröfum skuldheimtumanna, þeirra er forgöngurjett hafa, og má skiptaráðandi leggja þeim út fjármuni búsins eptir skuldaröð rjettri, og lúka þar með skiptunum.

43. grein.

Þegar liðnar eru þær 4 vikur, sem getið er um í 37. gr., frá því skuldayfirlit hefir verið lagt fram, ber skiptaráðanda, ef fje er fyrir hendi, að greiða skuldheimtumönnum skuldir þeirra.

44. grein.

Nú er fje umfram, þá er skuldum er lokið, og ber skiptaráðandanum að skipta því meðal erfingja og gjaftökumanna, þá er eigur búsins eru saman komnar og innheimtar.

45. grein.

Eigi þarf að fresta skiptalokum sökum skuldbindinga, sem bundnar eru óvísum skilyrðum, en þegar svo langt er komið, að búinu fyrir annara hluta sakir má skipta, skal taka frá það, sem þurfa kann, til að fullnægja þessum skuldbindingum. Ef síðar verður sú raun á, að eigi þarf alls þess, sem frá hefir verið tekið, til að fullnægja skuldbindingunum, skal því, sem umfram er, skipt milli erfingja og gjaftökumanna.

Svo má og lúka skiptum, þótt hinn framliðni hafi átt arf í óskiptu búi, eða aðra kröfu, sem óvís er að upphæð og standa verður ógreidd um óákveðinn tíma, en þegar þar að kemur, skulu skiptin tekin fyrir af nýju.

46. grein.

Hver erfingja á heimtingu á, að arfahluti hans sje lagður honum út eptir virðingu, og hið sama er um búshluta þess hjóna, er eptir lifir; en sje erfingi ófullтíða, og fjárhaldsmaður hans vilji neyta þessa rjettar fyrir hans hönd, þarf til þess samþykki skiptaráðanda. Ef fleiri en einn erfingja krefja þess, að hinn sami hlutur sje þeim út lagður, skal hlutkesti ráða, en það hjóna, sem eptir lifir, gengur ávallt fyrir.

Um rjett þess hjóna, sem eptir lifir, gagnvart erfingjum til að halda öllu búinu,

de hertil Adgang, for saa vidt der ikke mellem Parterne er sluttet Overenskomst om Tvistens Gjenstand, og Sagens Paaanke ikke udsætter Boet for Tab af Rettigheder, som ved Kjendelsen eller Dommen maatte være det tilkjendt.

§ 41.

Er Boets Masse bleven forøget ved Paaanke, ere Appellanterne berettigede til at forlange de herpaa anvendte Bekostninger erstattede af Boet, for saa vidt de ikke overstige den Forøgelse, som Boet derved vinder. Er Boet sluttet, naar den endelige Dom falder, tilfalder det ved Paaanken Vundne den eller dem, som have iværksat den, indtil deres Bekostninger ere dækkede; med Overskuddet forholdes der efter de i § 45 givne Regler.

III.

Om Skiftebehandlingens Slutning.

§ 42.

Viser det sig, at der i et Dødsbo ikke findes Midler til at dække andre Udgifter end Begravelsesudgifterne, kan Skifteretten strax slutte et saadant Bo ved at udbetale eller udlægge til den, som har bekostet Begravelsen, hvad der findes i Boet. Er det Overskydende ikke mere, end at det skjønnes at ville medgaa til Dækning af privilegerede Fordringer, kan Skifteretten udlægge Boets Beholdning til disse efter deres Orden og Beskaffenhed og dermed slutte Behandlingen.

§ 43.

Saa snart som de i § 37 omhandlede 4 Uger efter Listens Fremlæggelse ere gaaede, og de fornødne Midler dertil haves, har Skifteretten at iværksætte Udbetaling til Kreditorerne.

§ 44.

Befindes der at være Overskud at arve, efterat Kreditorerne ere fyldestgjorte, har Skifteretten at skride til Udlodningen af Boet til Arvinger og Legatarer, saa snart Boets Formue er samlet og indkommet.

§ 45.

Et Dødsbo behøver ikke at henstaa paa Grund af Forpligtelser, der ere afhængige af Betingelser, om hvis Indtrædelse der først længere hen i Tiden kan faas Vished, hvorimod der, naar Boet iøvrigt er færdigt til Udlodning, afsættes det Fornødne til saadanne Fordringer. Det, som senere maatte vise sig at være ufornødent til Fordringens Fyldestgjørelse, udlægges da ved en Efterlodning til Arvinger og Legatarer.

Heller ikke skal det være til Hinder for et Dødsbos Slutning, at den Afdøde har Arv henstaaende i usktftet Bo eller anden saadan i Henseende til Størrelsen uberegnelig Fordring, som maa henstaa i ubestemt Tid, hvorimod en senere Gjenoptagelse af Skiftet ogsaa for saa vidt forbeholdes.

§ 46.

Enhver enkelt Arving er berettiget til for sin Arvelod ligesom den længstlevende Ægtefælle for sin Boslod at fordre Udlæg efter Vurdering; men ønsker Værgen at gjøre Brug af denne Ret paa en Umyndigs Vegne, udkræves hertil Skifterettens Samtykke. Forlange flere Arvinger Udlæg i den samme Ting, bliver det ved Lodtrækning at afgjøre, hvem der skal have Fortrinet; dog bør den længstlevende Ægtefælle stedse have Fortrin til at vælge.

Med Hensyn til den længstlevende Ægtefælles Ret overfor Arvingerne til at be-

r. 3. 12. apríl. eða meira af búinu en nemur búshluta þess og erfðahluta, skal fara eptir því, sem fyrir er mælt í 59. og 62. gr. laga þessara.

47. grein.

Þegar leggja á út eptir virðingu alla fjármuni búsins eða nokkra þeirra, og hlutaðeigendur ekki vilja una við virðinguna, er hverjum þeirra heimilt að heimta nýja virðingu á þeim hlutum, er hann eigi álítur rjett virta. Kveður þá skiptaráðandi menn til að virða af nýju, og gjörir áður viðvart öllum hlutaðeigendum. Þegar virðingargjörð er lokið, skal vinna eið að henni fyrir skiptaráðanda, ef krafið er.

48. grein.

Eigi má, nema með samþykki landshöfðingja, leggja ófulltíða erfingja út erlend skuldabrjef, sem eigi ganga kaupum og sölum innanríkis, eða eru þeim annmörkum bundin, að erfitt er að fá vitneskju um gjalddaga, er þeim er sagt upp, eða vextir af þeim eru greiddir utanríkis.

49. grein.

Skiptum ber að lúka á skiptafundi, ef því verður við komið, og ef allir hlutaðeigendur lýsa því yfir, að þeir uni við þau, á úthlutun þegar fram að fara.

Ef skiptum af einhverjum orsökum ekki verður lokið á skiptafundi, en allt að öðru leyti er undir búið, ber skiptaráðanda að taka búið til fullnaðarskipta, og, áður sex vikur eru liðnar, semja frumvarp til úthlutunargjörðar. Að því búnu kveður hann hlutaðeigendur af nýju á fund, og ef þeir þá eigi allir lýsa því yfir, að þeir fallist á frumvarpið, eða eigi allir koma á fundinn, skal frumvarpið vera enn tvær vikur til sýnis hjá skiptaráðanda, og verða þeir, er mótmæli vilja hefja, að koma fram með þau, áður sá tími er liðinn. Virðist skiptaráðanda aðfinning við frumvarpið til greina takandi, leiðrjettir hann frumvarpið, en að öðrum kosti, eða hafi engin mótmæli fram komið í tækan tíma, verður frumvarpið óbreytt að fullnaðarskiptum, er eigi verður breytt, nema þeim sje áfrýjað. Ef allir hlutaðeigendur eigi hafa lýst því yfir, að þeir uni við skiptin, má úthlutun eigi fram fara, fyr en áfrýjunarfrestur (96. gr.) er liðinn og hafi eigi verið áfrýjað.

4. kapítuli.

Um skipti á dánarbúum, þegar gengizt er við arfi og ábyrgð skulda.

50. grein.

Þegar gengizt er við arfi og ábyrgð skulda, ber að haga skiptum á búinu eptir því, sem fulltíða erfingjum og fjárhaldsmönnum þeirra, sem ófulltíða eru og fjarstaddir, um semur; þó má skiptaráðandi neita, að samþykkja tillögur fjárhaldsmanns, ef hann hyggur, að þær sjeu skjólstæðing hans í óhag.

Nú eru erfingjar ósamþykkir, eða koma eigi á skiptafund, þegar gjöra skal út um eitthvert málefni, og skal þá skiptaráðandi gjöra út um málið, og meta tillögur þær, sem fram hafa komið, og líta á hag allra hlutaðeiganda, einkum þeirra, sem ófulltíða eru eða fjarstaddir.

holde det hele Bo eller større Dele af Boets Eiendele udover dens Boslods og Arvelods Størrelse, komme de i denne Lovs §§ 59 og 62 givne Regler til Anvendelse.

§ 47.

Ville vedkommende Lodtagere i Boet, naar Udlæg efter Vurdering af hele Boet eller enkelte dertil hørende Gjenstande skal finde Sted, ikke erkjende den under Registreringen stedfundne Vurdering for Regel, staar det enhver af dem aabent at forlange en formelig Vurdering af de Ting, som formenes at være urigtig ansatte. Denne Vurdering iværksættes af Mænd, som Skifteretten efter forudgaaende Meddelelse til alle Vedkommende udmelder hertil, og bliver, saafremt det forlanges, at beedige i Skifteretten.

§ 48.

Uden Samtykke af Landshøvdingen maa der ikke for Beløb, der paa Skifte tilfalde Umyndige, gives Udlæg i udenlandske Pengeeffekter, som ikke kunne noteres i Riget eller som kunne opsiges til Udbetaling under saadanne Former, at der kun med Vanskelighed kan erholdes Kundskab om Forfaldstiden, eller hvis Renter maa indkasseres i Udlandet.

§ 49.

Boets Slutning kan foregaa i en Skiftesamling, og naar da alle Vedkommende erklære sig tilfredse med Opgjørelsen, ske Udtællingerne med det Samme.

Hvor Boets Slutning af en eller anden Grund ikke kan foregaa i en Skiftesamling, bør Skifteretten, saa snart Boet er modent dertil, optage det til Slutning og inden sex Uger forfatte et Udkast til Opgjørelse. Derefter har den at sammenkalde et Møde af alle Vedkommende, og dersom de da ikke alle erklære, at de antage Udkastet, eller de ikke alle møde, bør det henlægges hos Skifteretten til Eftersyn i 14 Dage, inden hvilken Frists Udløb enhver heri Interesseret har at fremkomme med sine Indvendinger. Finder Skifteretten den fremsatte Bemærkning grundet, berigtiger den Udkastet i Overensstemmelse hermed; men i modsat Fald, saavel som naar ingen Indvending fremkommer i betimelig Tid, affattes den endelige Opgjørelse i Overensstemmelse med Udkastet, saaledes at Forandring deri kun kan ske ved Paaanke.

Udtællinger i Henhold til Opgjørelsen foregaa først, naar Paaankefristen (§ 96) er udløben, uden at Paaanke af den er sket, eller alle Vedkommende frafalde Paaanke.

Kapitel 4.

Om Behandlingen af Dødsboer, i hvilke Arv og Gjæld vedgaas.

§ 50.

Naar Arv og Gjæld vedgaas, bliver der at forholde saaledes med Boets Behandling, som de myndige Arvinger og de Umyndiges eller Fraværendes Værger ere enige om at begjære, dog at Skifteretten kan nægte sin Godkjendelse af en Værges Erklæring, naar den skjønner, at den tagne Beslutning vil skade Myndlingens Tarv.

Er der Uenighed mellem Arvingerne, eller udeblive de, naar Beslutning paa Skiftesamling skal tages, tilfalder det Skifteretten at tage fornøden Bestemmelse. Retten har herved at tage Hensyn til de fremsatte Meninger samt til, hvad der bedst tjener Samtliges og især de Fraværendes og Umyndiges Tarv.

Nr. 3. 12. apríl.

51. grein.

Við skipti á þessum búum þarf eigi að gefa út iunköliun til skuldheimtumanna, þegar allir erfingjar eru fulltíða og viðstaddir, nema einhver erfingja krefji þess; en sje einhver þeirra ófulltíða eða fjarstaddur, skal gefa út innköllun, nema skiptaráðanda þyki þess eigi þörf.

Eigi má skipta búinu með erfingjum nema með samþykki skuldheimtumanna þeirra, er gefið hafa sig fram, eða ef skuldheimtumenn hafa fengið skuldir sínar goldnar eða tryggingu fyrir greiðslu þeirra á gjalddaga. Hafi innköllun verið útgefin, má eigi skipta, fyrri en innköllunarfresturinn er liðinn.

52. grein.

Eptir að skiptum er lokið, ábyrgjast erfingjar, einn sem allir og allir sem einn, skuldir þær, sem lýst hefir verið og búið krafið um, áður en skipti fóru fram. Skuldir þær, sem búið ekki hefir verið krafið um, en ekki eru fyrir þá sök gengnar úr gildi, ábyrgjast erfingjar að tiltölu við arftökurjett, nema þeir eptir samningi sjeu skuldbundnir einn sem allir og allir sem einn, eða hinn framliðni hafi átt að gjöra skil fyrir konungsfje, ómyndugrafje, fátækrafje eða kirknafje, en erfingjar hafi skipt með sjer án þess að gjöra reikningsskil fyrir.

53. grein.

Þegar gengizt er við arfi og ábyrgð skulda, má kyrrsetja eigur búsins, svo og taka þær fjárnámi og selja við nauðungaruppboð, ef lögboðin skilyrði eru fyrir því. Nú hafa eigur búsins verið kyrrsettar, áður en erfingjar tóku að sjer skulda-ábyrgð, og fer þá um kyrrsetninguna, sem hún aldri hefði misst gildi sitt.

54. grein.

Nú vill skuldheimtumaður hins framliðna öðlast fjárnámsrjett fyrir skuld sinni, og má hann þá hefja málssókn á hendur erfingjunum á varnarþingi því, er skipti fara fram.

Rjett er að stefna til erfingjanna sje birt fyrir skiptaráðanda einum, og að stefnufresturinn sje ákveðinn eptir heimili hans, að við bættum 4 vikum, en skylt er skiptaráðanda að gjöra erfingjum aðvart um stefnuna.

55. grein.

Að öðru leyti skal fara með bú þessi á þann hátt er segir í 3. kap., nema öruvísi sje ákveðið í lögum þessum.

5. kapituli.

Um skipti á dánarbúum, þegar það hjóna, er eptir lifir, ábyrgist skuldir.

56. grein.

Þegar það hjóna, sem eptir lifir, ábyrgist skuldir búsins, enda sje búinu eigi skipt sem þrotabúi, skal gæta þess, sem segir hjer á eptir, hvort sem erfingjar eru

§ 51.

I de her omhandlede Boer behøver Indkaldelse til Kreditorer ikke at udstedes, naar samtlige Arvinger ere myndige og tilstede, med mindre nogen Arving forlanger det. Er derimod nogen af Arvingerne umyndig eller fraværende, bør Indkaldelse udstedes, med mindre Skifteretten anser det for unødvendigt.

Boet maa ikke deles mellem Arvingerne, med mindre de anmeldte Kreditorer samtykke, hvis de ikke fyldestgjøres, eller Sikkerhed stilles dem for, at de ville blive fyldestgjorte til Forfaldstid, og, for saa vidt Indkaldelse udstedes, først efter Udløb af den ved samme givne Frist.

§ 52.

Efter Skiftets Slutning hæfte Arvingerne En for Alle og Alle for En for den Gjæld, som har været anmeldt og krævet betalt i Boet forinden dets Deling; for anden Gjæld, for saa vidt den ikke er bortfalden som uanmeldt, hæfte Arvingerne kun i det Forhold, hvori de ere berettigede til at tage Arv, med mindre de ifølge Overenskomstens Indhold ere En for Alle og Alle for En forpligtede, eller den Afdøde har været regnskabspligtig for Kongens Penge, Børnepenge, Fattiges Penge eller Kirkepenge, og Arvingerne have delt Boet uden først at aflægge saadant Regnskab.

§ 53.

Naar Arv og Gjæld er vedgaaet, kan der gjøres Arrest i de til Boet hørende Formuesgjenstande, ligesom der i dem kan søges Fyldestgjørelse ved Exekution og Tvangsauktion, naar et behørigt Exekutionsgrundlag er tilstede. Arrest, som forud for Boets Overtagelse maatte være gjort i de til det hørende Formuesgjenstande, træder atter i Kraft, som om den ikke var bleven afbrudt.

§ 54.

Den, der vil gjøre nogen Fordring paa den Afdøde gjældende for derefter at søge Exekution i Boet, kan anlægge Retssag mod Arvingerne ved Retten paa det Sted, hvor Boet behandles.

Arvingerne ere pligtige at give Møde efter Stævning, forkyndt for Skifteretten med Varsel beregnet efter dens Bopæl, forøget med et Tillæg af 4 Uger; det er Skifterettens Pligt at meddele dem Underretning om Stævningen.

§ 55.

Ved de heromhandlede Boer bliver der iøvrigt at forholde efter de i Kapitel 3 givne Regler, for saa vidt ikke denne Lovs Bestemmelser medføre Andet.

Kapitel 5.

Om Behandling af Dødsboer, naar der er en efterlevende Ægtefælle, som personlig hæfter for Boets Gjæld.

§ 56.

Naar der i Dødsbo er efterlevende Ægtefælle, som hæfter for Boets Gjæld, blive, for saa vidt Boet ikke skal behandles som Konkursbo, nedenstaaende Regler at følge, hvad enten Ar-

Nr. 3. 12. apríl. útarfar eða afkvæmi hins látna; en ábyrgist það eigi skuldir, fer um skiptin, sem hjer á undan segir.

57. grein.

Þegar skipta á með erfingjum hins framliðna, og því hjóna, sem eptir lifir og ábyrgist skuldir, ber skiptaráðanda að sjá um, að því sje sem minnst tálmun gjör í afnotum búsins.

Nú þykir mjög hætt við, að það hjóna, sem eptir lifir, muni fara illa með eigur búsins, meðan á skiptum stendur, og má skiptaráðandi annaðhvort ótilkvaddur, eða eptir áskorun erfingja eða fjárhaldsmanna, svipta það forráðum búsins og fá þau í hendur vönduðum manni, sem á að gæta búsins sem fjárhaldsmaður þess, meðan á skiptum stendur.

Ráðstöfun þessa skal birta á þingum, og einnig auglýsa hana í blöðum eða á kirkjufundum, ef þurfa þykir.

58. grein.

Hið eptirlifandi hjóna til greinir, hverjir erfingjar sjeu, en skiptaráðandi sjer um, að þeim verði tilkynnt skiptin samkvæmt 14. og 23. gr. Ef erfingi eða gjaftökumaður er fjarstaddur, og ókunnugt um verustað hans, eða hann er í þeirri fjarlægð, að eigi þykir mega draga skiptin fyrir hans sakir, enda mætir enginn með umboð af hans hálfu, annast skiptaráðandi um, að fjárhaldsmaður verði kvaddur til að gæta hagsmuna hans við skiptin.

59. grein.

Skiptin skal byggja á framtölu hins eptirlifanda á eigum og skuldum búsins, ef erfingjar og fjárhaldsmenn taka hana gilda, og skiptaráðanda eigi þykir ástæða til að rengja hana fyrir hönd ófulltíða eða fjarstaddra erfingja, og þótt framtalan þyki ekki í alla staði rjett, ber samt eigi að selja fjármuni búsins, heldur láta virða þá af óvilhöllum mönnum samkvæmt 47. grein. Eigi þarf heldur að rannsaka, hvort skuldir þær, sem fram hafa verið taldar, sjeu sannar, fremur en skiptaráðanda þykir nægja, svo sem að þær sjeu bornar undir skuldheimtumenn o. s. frv.

Hið eptirlifandi hjóna má halda öllu búinu eða nokkru af því, hvort sem eru fasteignir, skip eða aðrir munir, þó meira nemi en búshluta þess og arfi, enda skuldbindi það sig til, ef til kemur, að greiða samerfingjum sínum í peningum það, sem umfram er.

60. grein.

Nú er fje umfram skuldir eptir framtölu hins eptirlifanda, og þarf eigi fyrir þá sök að gefa út innköllun til skuldheimtumanna, nema búið verði síðar tekið til skipta sem þrotabú.

Þótt erfingjar taki við arfi eða andvirði arfs eptir það hjóna, sem dáið er, lendir eigi á þeim nein ábyrgð á skuldum búsins. En hafi hið eptirlifandi úthlutað eða greitt erfingjum hins framliðna meira, en þeim ber að rjettu, og þannig gjört á hluta skuldheimtumanna sinna, geta skuldheimtumennirnir krafið þess, að því sje aptur skilað, ef sú verður raun á, að bú hins eptirlifanda hrökkvi eigi fyrir skuldum. Ef skuldheimtumenn þá rengja framtölu hins eptirlifandi hjóna, sem farið hefir verið eptir við úthlutunina, geta þeir heimtað, að hið eptirlifandi vinni eið að henni.

vingerne ere den Afdødes Udarvinger eller Livsarvinger, hvorimod de ovenfor om Behandlingen af Dødsboer givne Forskrifter blive at følge, naar den overlevende Ægtefælle ikke hæfter for Boets Gjæld.

§ 57.

Naar den længstlevende Ægtefælle, som er ansvarlig for Boets Gjæld, skal skifte med den Førstafdødes Arvinger, har Skifteretten at sørge for, at der ikke derved sker videre Standsning i Boets Benyttelse af den Paagjældende end høist nødvendigt.

Er der særlig Grund til at befrygte, at den Længstlevende, medens Skiftet staar paa, utilbørlig vil forrykke Boets Tilstand, kan Skifteretten enten af egen Drift eller ifølge Opfordring af Arvingerne eller disses Værger fratage den Længstlevende Raadigheden over Boet og overgive denne til en god Mand, der da som Værge bestyrer Boet, medens Skiftet varer.

At saadan Foranstaltning er truffen, bliver at kundgjøre ved Thinglæsning og ved Bekjendtgjørelse i Aviserne eller efter Omstændighederne ved Læsning til Kirkestævne.

§ 58.

De af den Længstlevende opgivne Arvinger blive af Skifteretten at underrette om Skifte, i Overensstemmelse med Reglerne i §§ 14 og 23. For fraværende Arvinger eller Legatarer hvis Opholdssted ikke kjendes, eller som ere saa langt borte, at Boets Behandling ei findes at burde udsættes af Hensyn til dem, bliver der, for saa vidt ingen Fuldmægtig møder for dem, efter Skifterettens Foranstaltning at beskikke Værger, der have at varetage deres Tarv paa Skiftet.

§ 59.

Skiftet bør grundes paa den Længstlevendes egen Opgivelse af Boets Indgjæld og Udgjæld, for saa vidt denne erkjendes af de tilstedeværende Arvinger eller disses Værger, og Skifteretten ikke paa de Umyndiges eller Fraværendes Vegne finder nogen særdeles Anledning til at betvivle dens Rigtighed. Men selv naar Opgjørelsen ikke fra alle Sider erkjendes for rigtig, bør dog ingen Afhændelse af Boets Eiendele finde Sted, men disses Værdi alene under Anvendelse af Reglerne i § 47 ansættes af uvillige Mænd, ligesom der med Hensyn til de anmeldte Fordringers Rigtighed kun bliver at anstille saadan Undersøgelse, som af Skifteretten skjønnes at være tilstrækkelig, saasom ved at adspørge Kreditorerne o. s. v.

Den længstlevende Ægtefælle er berettiget til at beholde det hele Bo samlet eller udtage faste Eiendomme, Skibe og hvilkesomhelst andre Effekter af Boet, uden Hensyn til om disses Værdi overstiger dens Boslod og Arvelod, naar den er villig til i fornødent Fald at betale Medarvingerne det Overskydende i Penge.

§ 60.

Den Længstlevende er ikke pligtig at indkalde Kreditorerne, selv om der efter dennes Opgjørelse bliver et Overskud at arve, saa længe Boet ikke behandles som Konkursbo.

Arvingerne efter den Førstafdøde blive ikke ved at modtage Arv eller Vederlag herfor ansvarlige for Boets Gjæld. Dog hvis den Længstlevende til Forurettelse for sine Kreditorer har udlagt eller udbetalt til Arvingerne efter den Førstafdøde mere, end der med Rette tilkommer dem, kan det saaledes Udlagte eller Udbetalte af Kreditorerne forlanges tilbagegivet, dersom det maatte vise sig, at den Længstlevendes Bo er utilstrækkeligt til deres Fyldestgjørelse. Bestride Kreditorerne Rigtigheden af den Længstlevendes Opgivelse, som har været lagt til Grund ved Boets Deling, kunne de forlange, at den Længstlevende med Ed skal bekræfte Rigtigheden af samme.

61. grein.

Þótt hið eptirlifandi hjóna skipti með erfingjum hins framliðna á þennan hátt, geta skuldbeimtumenn fjelagsbúsins eins fyrir það fylgt fram rjetti sínum gagnvart hinu eptirlifanda.

Þegar hið eptirlifandi hjóna hefir verið svipt búsforráðum samkvæmt 57. grein, annast fjárhaldsmaður um, að skuldir búsins verði greiddar, eins og þegar maður annars er sviptur búsforráðum.

62. grein.

Nú skipta börn eða barnabörn hins framliðna með foreldri því, afa eða ömmu, sem eptir lifir, eða börn og barnabörn skipta eptir lát hins eptirlifandi með stjúpforeldri, eða með stjúpafa eða stjúpömmu, og mega þá erfðahlutir hinna ómyndugu standa inni hjá því hjóna, sem eptir lifir, gegn veði í gjörvöllu búinu eptir þinglýstu ágripi af skiptagjörð, ef arfur barna eða barnabarna eigi verður greiddur af hendi, án þess að selja verði það af lausafje eða fasteignum búsins, sem hið eptirlifandi með þarf til atvinnu sinnar eða til daglegra nauðsynja.

6. kapítuli.

Um skipti á fjelagsbúi, þegar hjón skilja.

63. grein.

Þegar hjón skipta fjelagsbúi í lifanda lífi með aðstoð skiptaráðanda, sjer hann um, að búsafnot þess hjóna, er eptir býr, bíði eigi af því meiri tálmun, en brýn nauðsyn krefur til þess, að hag hins verði borgið. Ef mjög þykir uggvænt, að það hjóna, sem eptir býr, muni fara illa með fjármuni búsirs, má skiptaráðandi annaðhvort ótilkvaddur eða eptir áskorun hins hjónanna svipta það hjóna, er eptir býr, búsforráðum samkvæmt 57. grein, þar til skiptum er lokið.

64. grein.

Muni búsins skal skrifa upp og virða á vanalegan hátt, og ef málspartar eigi heimta hluta sinn úr búinu lagðan sjer út eptir virðingu, hvort heldur í fasteign eða lausafje, skal selja fjármunina samkvæmt 27. og 28. grein. Nú verða málspartar eigi ásáttir um, hvernig úthluta skuli, og gengur sá fyrir, er fært hefir inn í búið þann hlut, sem ágreiningur er um, ella ræður hlutkesti.

65. grein.

Ef konan rengir framtölu mannsins á skuldum búsins, leggur skiptaráðandi úrskurð á, hvort taka skuli til greina við skiptin þær kröfur, sem rengdar eru.

66. grein.

Ef maðurinn fargar eigum búsins eða heimtir inn útistandandi skuldir þess, eptir að hann hefir skilið við konu sína að fullu og öllu eða að borði og sæng, ber honum að gjöra skiptaráðanda skil fyrir því, er honum hefir greitt verið.

§ 61.

Den Omstændighed, at den Længstlevende paa den heromhandlede Maade skifter med den Førstafdødes Arvinger, indskrænker ikke Fællesboets Kreditorer i at forfølge deres Ret mod den Længstlevende.

Er Raadigheden over Boet ifølge § 57 frataget den Længstlevende, bliver der af Værgen at drage Omsorg for, at de lovlige Krav paa Boet fyldestgjøres, ganske i Overensstemmelse med, hvad der gjælder i Tilfælde af Umyndiggjørelse.

§ 62.

Naar paa Skifte mellem en Afdøds Børn eller Børnebørn og den Længstlevende af disses Forældre eller Bedsteforældre samt efter den Længstlevendes Død mellem dennes Børn eller Børnebørn og den efterlevende Stedfader eller Stedmoder, Stedbedstefader eller Stedbedstemoder Børnenes eller Børnebørnenes Arv ikke kan udredes uden at sælge det af Boets løse eller faste Gods, som den Længstlevende behøver enten til sin Næringsdrift eller til dagligt uundværligt Brug, kunne de Umyndiges Arvelodder forblive henstaaende hos den Længstlevende mod Sikkerhed i det hele Bo ifølge thinglæst Skifteextrakt.

Kapitel 6.

Om Skifte af Fællesbo i Tilfælde af Skilsmisse eller Separation.

§ 63.

Naar Skifte af Fællesbo i Ægtefællers levende Live finder Sted ved Skifterettens Hjælp, har denne at drage Omsorg for, at Skiftet ikke medfører videre Standsning i Boets Benyttelse af den af Ægtefællerne, som fortsætter Boets Drift, end den Andens Tarv nødvendig kræver. Er der særlig Grund til at befrygte, at den af Ægtefællerne, som fortsætter Boets Drift, vil forrykke Boets Tilstand, kan Skifteretten enten af egen Drift eller paa den Andens Begjæring overensstemmende med § 57 fratage hin Raadigheden over Boet, indtil Skiftet er sluttet.

§ 64.

Boet bliver paa sædvanlig Maade at registrere og vurdere, og dets Eiendele blive derefter at afhænde paa den i §§ 27 og 28 angivne Maade, med mindre Parterne begjære deres Lod i Boet, være sig i Løsøre eller fast Eiendom, udlagt efter Vurdering. Kunne Parterne ikke forenes om Delingen, er den, der har indbragt en Gjenstand i Boet, fortrinsvis berettiget til at erholde den udlagt, ellers gjør Lodtrækning Udslaget.

§ 65.

Naar Rigtigheden af den af Manden opgivne Gjæld bestrides af Hustruen, har Skifteretten ved Kjendelse at afgjøre, om de bestridte Gjældsposter skulle tages med i Beregning ved Opgjørelsen af Boet.

§ 66.

Har Manden efter Skilsmissen eller Separationen disponeret over Boets Eiendele eller indkasseret Boets Fordringer, er han pligtig at aflægge Regnskab til Skifteretten for det, han har oppebaaret.

Nr. 3. 12. apríl.

67. grein.

Eigi skal gefa út innköllun til skuldheimtumanna, nema maðurinn æski þess. Konan hefir eigi ábyrð á skuldum búsins, þó hún taki við því, sem henni er lagt út í búshluta hennar. Um það, hvort henni sje skylt að láta það aptur af hendi við skuldheimtumenn, skal farið eptir því, sem fyrir er mælt í 2. lið 60. greinar.

68. grein.

Þótt hjón skipti með sjer búi, geta skuldheimtumenn engu að síður fylgt fram rjetti sínum gagnvart manninum, eins og skipti ekki stæðu yfir. Ef það hjóna, sem eptir býr, hefir verið svipt búsforráðum eptir 57. og 63. grein., annast fjárhaldsmaður um, að skuldir búsins verði greiddar, eins og þegar maður annars er sviptur fjárforráðum.

69. grein.

Nú hefir konan ábyrgð á nokkrum hluta af skuldum fjelagsbúsins, og skal þá fara eptir því, sem fyrir er mælt í 65., 67. og 68. grein, með þeim breytingum, sem þörf er á.

III. þáttur.

Um erfingjaskipti.

7. kapítuli.

70. grein.

Ef erfingjar vilja sjálfir skipta búi án íhlutunar skiptaráðanda, enda sje það leyfilegt eptir því, sem að framan segir, ber þeim að skýra skiptaráðanda frá því, og láta honum í tje skilríki þau, er honum þykja nauðsynleg. Þó ber eigi að heimta af lögerfum sannanir fyrir skýrslu þeirra um skyldugleika við arfleifanda, nema skiptaráðanda þyki ástæða til að rengja sögusögn þeirra, og getur hann þá krafið þess, að þeir útvegi skýrslur henni til styrkingar. Ef farið er fram á, að þau skilyrði sjeu fyrir hendi, er heimila að ganga fram hjá manni við skiptin, sem arf ætti að taka, ef hann hefði lifað arfleifanda, þá ber skiptaráðanda að prófa skírteinin fyrir því og leggja síðan úrskurð á; og ef erfingjum þá veitist leyfi til að skipta sjálfir, býður hann þeim að gefa sem fyrst út innköllun til erfingja (22. grein) með þeim fyrirvara, er hann sjálfur ákveður. Ef erfingjar vilja leiða vitni um málsatriði þau, er skýra þarf, áður en þeim verði veitt skiptaleyfi, má skiptaráðandi taka móti framburði vitnanna og láta þau vinna eið að honum, ef þurfa þykir.

71. grein.

Nú fara erfingjar þess eigi á leit, að skipta sjálfir, eða láta eigi í tje skýrslur þær, er skiptaráðandi krefst, eða gefa eigi út innköllun til erfingja innan þess tíma, er skiptaráðandi hefir ákveðið, smbr. 3. málsgrein í næstu grein á undan, og skal fara með búið, svo sem segir um opinber skipti. En ef skiptaráðanda þykja næg skilríki vera fram komin fyrir því, að selja megi erfingjunum búið í hendur, byrjar hann eigi

§ 67.

Indkaldelse til Kreditorerne bliver ikke at udstede, med mindre Manden begjærer det. Hustruen bliver ikke, ved at modtage Udlæg for sin Lod i Boet, ansvarlig for dets Gjæld. Om hun er pligtig at tilbagegive det Modtagne til Kreditorernes Fyldestgjørelse, afgjøres efter Reglerne i § 60, 2det Led.

§ 68.

Den Omstændighed, at Manden skifter med Hustruen paa foranførte Maade, indskrænker ikke Boets Kreditorer i at forfølge deres Ret mod ham ganske paa samme Maade, som om ingen Skiftebehandling stod paa. Er Raadigheden over Boet ifølge §§ 57 og 63 frataget den af Ægtefællerne, som fortsætter Boets Drift, bliver der af Værgen at drage Omsorg for, at Fordringerne paa Boet fyldestgjøres ganske i Overensstemmelse med, hvad der gjælder i Tilfælde af Umyndiggjørelse.

§ 69.

Hæfter Hustruen personlig for nogen Del af Fællesboets Gjæld, komme Bestemmelserne i §§ 65, 67 og 68 for saa vidt til Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Tredie Afsnit.

Om privat Skifte.

Kapitel 7.

§ 70.

Ville Arvingerne i de Tilfælde, hvor dette efter det Foregaaende er tilladt, selv overtage Boet uden Skifterettens Mellemkomst, have de for denne at tilkjendegive deres Villie i saa Henseende samt forelægge den de Oplysninger, som den maatte anse fornødne. Dog vil der ikke være at affordre Arvinger efter Loven Bevis for deres Opgivende om Slægtskabsforholdene, med mindre Skifteretten maatte finde Grund til at betvivle Rigtigheden deraf, i hvilket Tilfælde Retten kan forlange, at Arvingerne skulle fremskaffe Oplysninger, der bestyrke Rigtigheden af deres Opgivende. Paastaas det, at Betingelserne for ved Skiftet at forbigaa en Person, der vilde være Arving, hvis han havde overlevet Arveladeren, ere tilstede, har Skifteretten at prøve de i saa Henseende fremførte Oplysninger, og derefter træffe Afgjørelse, samt, hvis det tillades Arvingerne at behandle Boet privat, at paalægge dem snarest mulig at udstede Arveproklama (§ 22) med saadant Varsel, som Skifteretten bestemmer. Dersom Arvingerne fremstille Personer, som kunne give Oplysning om de Omstændigheder, som skulle oplyses, for at det kan tillades Arvingerne at skifte privat, skal Skifteretten være berettiget til at afhøre disse samt, dersom det skjønnes fornødent, lade dem bekræfte deres Forklaring med Ed.

§ 71.

Naar Arvingerne ikke fremkomme med Begjæring om selv at overtage Boet eller ikke forskaffe de af Skifteretten i saa Henseende forlangte Oplysninger, eller de ikke udstede behørig Indkaldelse til Arvingerne inden den af Skifteretten fastsatte Frist, cfr. foregaaende §, 3die Led, bliver Boets Behandling at fremme i Overensstemmelse med Reglerne om offentligt Skifte. Finder Skifteretten derimod, at der er fremkommet de fornødne Oplysninger

Nr. 3. 12. apríl. á skiptum. Nú gefa sig síðar fram fleiri erfingjar, og geta þeir þá krafið þess, að búið sje tekið til opinberra skipta; þó ber þeim áður að sanna að fullu arftökurjett sinn, ef hinir erfingjarnir vilja eigi við hann kannast.

72. grein.

Skiptaráðandi má eptir tilmælum erfingja þeirra, sem mætt hafa, skora á fulltíða erfingja, sem eigi hafa mætt, ef kunnugt er um bústað þeirra að lýsa yfir, hvort þeir æski opinberra skipta, og skal með berum orðum taka fram í áskoruninni, að ef þeir lýsi eigi yfir vilja sínum um þetta, þá verði það skilið á þann hátt, að þeir vilji skipta búinu með hinum erfingjunum. Nú koma þeir eigi á skiptafund, og senda eigi annan mann með umboð sitt, og skipar skiptaráðandi vandaðan mann til að gæta hagsmuna þeirra við erfingjaskiptin, og skýrir þeim síðan frá. Nú kemur erfingi síðar sjálfur á skiptafund, eða sendir mann með umboð sitt, og lýkur þá umboði þess, er skiptaráðandi skipaði.

73. grein.

Þegar svo er ástatt, sem segir í þriðju málsgrein 70. greinar, má eigi lúka skiptum, fyr en innköllunarfresturinn er liðinn, nema erfingi, sá er gengið hefir verið fram hjá, hafi látið mæta fyrir sína hönd við skiptin. En ef út af því er brugðið, ábyrgist hinir erfingjarnir honum, allir sem einn og einn sem allir, tjón það og skaða, er hann bíður af því.

74. grein.

Nú hefir bú verið skrifað upp og virt, eða framtala hins eptirlifandi hjóna á eigum og skuldum búsins befir reynzt rjett samkvæmt 59. gr., og fulltíða erfingjar og fjárhaldsmenn ófulltíða og fjarstaddra erfingja allir samt beiðist þess, að búið verði selt sjer í hendur til umráða og skipta, og má skiptaráðandi veita þeim það, hvort sem búið er stórt eða lítið, nema sjerstök lög hamli eða lögmæt ráðstöfun hins framliðna, enda virðist skiptaráðanda, eptir efnahag búsins, högum erfingja og öðrum atvikum, að hag þeirra, sem ófulltíða eru eða fjarstaddir, sje engin hætta búin af því. Ef skiptaráðanda þykir þörf á því, getur hann áður leitað álits sveitarstjórnar eða áreiðanlegra og kunnugra manna. Þó má því að eins selja búið erfingjunum í hendur, að skuldheimtumenn þeir samþykki, er gefið hafa sig fram, nema skuldir þeirra sjeu þeim borgaðar eða þeir fái tryggingu fyrir greiðslu þeirra á gjaldaga, og hafi verið gefin út innköllun till skuldheimtumanna, verður innköllunarfresturinn að vera liðinn.

Þegar bú þannig er selt erfingjum í hendur, skulu fulltíða erfingjar ábyrgjast hinum, sem ófulltíða eru eða fjarstaddir, að farið sje eptir fyrirmælum 77. gr., og að skilað verði aptur því, sem úthlutað hefur verið, ef skiptaráðandi ákveður svo samkvæmt 79. grein.

Ákvæði þessarar greinar eiga ekki við, þau sem erfingjar allir eru ófulltíða eða fjarstaddir.

75. grein.

Nú kemur erfingjum eigi saman um skiptin, og geta þeir, ef þeir verða ásátti um það, borið ágreininginn undir skiptaráðanda þann, er búinu hefði átt að skipta, ef opinber skipti hefðu fram farið, og sker hann úr eptir rjettarfarsreglum í skiptamálum, en leita skal hann fyrst um sættir.

76. grein.

Nú er búi skipt án íhlutunar skiptaráðanda, þótt erfingjar ekki sjeu allir fulltíða

for at kunne tillade Arvingerne selv at overtage Boet, afholder den sig fra at paabegynde Skiftebehandling. Arvinger, der senere maatte melde sig, ere berøiede til at fordre Boet overtaget til offentlig Skifte, men kun efterat de have ført fuldstændigt Bevis for deres Arveberettigelse, hvis denne ikke anerkjendes af de andre Arvinger.

§ 72.

Skifteretten kan paa Begjæring af mødende Arvinger opfordre ikke mødte myndige Arvinger, der have bekjendt Opholdssted, til at erklære, om de begjære offentligt Skifte, med den Virkning, som ved Opfordringen udtrykkelig bør betydes dem, at de, hvis ingen Erklæring afgives, anses for at ville overtage Boet til privat Deling med de øvrige Arvinger. Naar Paagjældende undlade at indfinde sig paa Skiftet eller at sende Fuldmægtig for sig, har Skifteretten at beskikke en god Mand til at varetage deres Tarv ved det private Skifte. Arvingen underrettes om den trufne Foranstaltning. Naar han møder eller lader møde, ophører den beskikkede Mands Hverv.

§ 73.

I det i § 70, 3die Punktum, omtalte Tilfælde maa Boet ikke sluttes, forinden Indkaldelsesfristen er udløben, med mindre den forbigaaede Arving har ladet møde paa Skiftet. Sker det desuagtet, blive de delende Arvinger overfor den forbigaaede Arving solidarisk ansvarlige for det Tab og den Skade, han derved maatte komme til at lide.

§ 74.

Naar samtlige myndige Arvinger saavel som de Umyndiges eller Fraværendes Værger, efterat Boet behørig er registreret og vurderet, eller efterat den Længstlevendes Opgjørelse af dets Indgjæld og Udgjæld ifølge § 59 er befunden rigtig, fremsætte Begjæring om at erholde Boet udleveret til videre Behandling og Deling, kan Skifteretten uden Hensyn til Boets Størrelse tilstaa dette, naar der ikke i særlige Love eller i Arveladerens gyldige Villiesbestemmelse er noget til Hinder derfor, og Skifteretten efter Boets Beskaffenhed, Arvingernes personlige Forhold og de øvrige forhaandenværende Omstændigheder finder, at de Umyndiges eller Fraværendes Interesse ikke herved udsættes for Fare; naar dertil findes Anledning, kan Skifteretten til yderligere Oplysning herom indhente nærmere Erklæring fra vedkommende kommunale Myndighed eller troværdige Mænd, som ere bekjendte med Forholdene. Udleveringen kan dog kun finde Sted med de anmeldte Kreditorers Samtykke, hvis disse ikke fyldestgjøres, eller Sikkerhed stilles dem for, at de ville blive det til Forfaldstid, og, for saa vidt Kreditorerne ere blevne indkaldte, først efter Udløbet af den dem satte Frist.

Naar Boet saaledes er overdraget til Arvingerne, overtage de myndige Arvinger overfor de Umyndige eller Fraværende Ansvar for Efterlevelsen af Bestemmelserne i § 77 samt for den behørige Tilbagebetaling af udbetalte Beløb i Tilfælde af, at Skifteretten anordner dette i Henhold til § 79.

De i denne Paragraf omhandlede Regler komme ikke til Anvendelse, naar der kun er umyndige eller fraværende Arvinger.

§ 75.

Opstaar der imellem Arvinger, der selv skifte og dele, Strid desangaaende, kan Sagen, naar Parterne ere enige derom, indbringes for den Skifteret, som i Tilfælde af offentlig Skiftebehandling skulde have behandlet Boet, til Afgjørelse efter de almindelige for Skifteretssager gjældende Procesregler. Skifteretten mægler da Forlig mellem Parterne.

§ 76.

Ethvert Bo, der deles uden Skifterettens Mellemkomst, uagtet ikke samtlige Arvinger

Nr. 3. 12. apríl.

eða sjeu ekki innanlands (sbr. 5. gr. b., 7. gr. og 74. gr.), og skal þá lúka skiptum, ef unnt er, áður en ár er liðið frá láti arfleifanda. Við erfingjaskipti er það undir erfingjum komið, hvort gefa skuli út innköllun til skuldheimtumanna; en í búum þeim, sem um er rætt í þessari grein, skal þó gefa út innköllun til skuldheimtumanna, ef líkindi eru til, að hinn framliðni hafi átt óvanaleg skuldaskipti út af verzlun eða öðru þess konar.

77. grein.

Í þeim búum, sem um er rætt í 76. gr., ber eigi að leggja út annað en peninga í erfðahlut ófulltíða erfingja og fjarstaddra, nema skiptaráðandi samþykki, eða þannig sje ástatt, sem um er getið í 62. gr. Þegar þeim er skipt, skal rita á eitt skjal skrá yfir eigur og skuldir búsins, útreikning á erfðahlutum, og hvað hverjum hafi verið lagt út í hans hluta. Skjali þessu skulu fylgja skírteini um, að fjárhaldsmenn hafi tekið við fjármunum þeim, er skjólstæðingum þeirra hafa hlotnazt; rita erfingjar og fjárhaldsmenn nöfn sín undir skjalið, og skal síðan senda skiptaráðanda það sem fyrst til endurskoðunar. Nú þykir skiptaráðanda ekkert athugavert við skiptin, að því er snertir hagsmuni ófulltíða og fjarstaddra erfingja, og ritar hann þá samþykki sitt á skjalið, og færir það síðan inn í skiptabókina eða lætur eptirrit af því fylgja henni. Að öðrum kosti boðar hann alla erfingja og fjárhaldsmenn á fund með sjer, á þann hátt sem segir í 17. gr., og skorar á þá, að gjöra betur grein fyrir skiptunum, og ef til kemur, leiðrjetta þau samkvæmt aðfinningum hans; en ef þeir skorast undan því, getur skiptaráðandi ónýtt skiptin með úrskurði sínum, og þá þegar tekið búið til skipta samkvæmt fyrirmælum laga þessara um skipti á dánarbúum, þegar tekið er við arfi og skuldum.

Þegar svo stendur á, sem um er getið í 62. gr., skal þinglýsa útdrætti úr skjali því, sem um er rætt í þessari grein, og skal hann þinglesinn á sama hátt og fyrir sama gjald, sem útdráttur úr skiptagjörð.

78. grein.

Ef erfingjar eigi lúka skiptum innan árs, og hafa eigi nægar afsakanir fyrir sig að bera, getur skiptaráðandi einnig tekið búið til skipta á þann hátt, er segir í 77. gr.

79. grein.

Nú tekur skiptaráðandi bú til skipta, og úthlutar því samkvæmt fyrirmælum undanfarandi greina, og eru erfingjar þá skyldir að skila aptur fjármunum þeim, er þeim kunna að hafa verið úthlutaðir, ef skiptaráðanda þykir það nauðsynlegt til þess að skiptin verði leiðrjett.

80. grein.

Um rjettindi hjóna, erfingja, gjaftökumanna og skuldheimtumanna við skipti á búum þeim, sem skipt er án íhlutunar skiptaráðanda, fer að öðru leyti eptir ákvæðum eldri laga og fyrirmælum þessara laga, að því leyti sem þau eiga við.

ere myndige og tilstede i Landet (jfr. §§ 5 b, 7 og 74), bør saavidt muligt være sluttet inden 1 Aar fra Dødsfaldet. Ved privat Skifte beror det paa de paagjældende Arvinger, hvorvidt Indkaldelse til Kreditorerne skal udstedes, men i de Boer, som omhandles i denne §, skal Indkaldelse dog finde Sted til Kreditorerne, hvis det kan formodes, at den Afdøde har staaet i en ualmindelig Forbindelse formedelst Handel eller deslige.

§ 77.

I de i § 76 omhandlede Boer kan der ikke udenfor det i § 62 omhandlede Tilfælde uden Skifterettens Samtykke gives Umyndige eller Fraværende Udlæg for deres Arvelod paa anden Maade end i rede Penge. Ved Delingen af disse Boer forfattes et Dokument, som bør indeholde Fortegnelse over Boets Indgjæld og Udgjæld, Beregning af Arvelodderne og Forklaring om, hvorledes Enhver for samme erholder Udlæg. Dette Dokument, ledsaget af Bevis for, at de Beløb, som ere tilfaldne Umyndige, ere afgivne til deres Værger, bliver, efter at være underskrevet af Arvinger eller Værger, snareſt mulig at indsende til Skifteretten, som har at gjennemgaa det. Hvis Skifteretten ikke i de Umyndiges eller Fraværendes Interesse finder Noget at erindre derved, paategner den Dokumentet sin Godkjendelse og lader Afskrift af det indføre i Skifteprotokollen eller lader det vedlægge denne. I modsat Tilfælde har Retten paa den i § 17 bestemte Maade at kalde samtlige Arvinger og Værger for sig og opfordre dem til at erklære sig nærmere over Opgjørelsen samt eventuelt berigtige dens Udsættelser. Befindes de hertil uvillige, kan Skifteretten ved Kjendelse erklære den stedfundne Opgjørelse og Deling for ugyldig samt straks overtage Boet til Behandling i Overensstemmelse med denne Lovs Regler for Behandlingen af Dødsboer, i hvilke Arv og Gjæld vedgaas.

I det i § 62 omhandlede Tilfælde bliver Uddrag af den i nærværende Paragraf omhandlede Opgjørelse at thinglæse paa samme Maade og mod samme Betaling, som ellers Skifteextrakten.

§ 78.

Ligeledes kan Skifteretten, dersom Arvingerne ikke have sluttet Boet inden 1 Aars Forløb, uden at herfor af dem anføres nogen tilstrækkelig Grund, overtage Boet til Opgjørelse og Deling paa den i § 77 angivne Maade.

§ 79.

Naar Skifteretten i Henhold til Bestemmelserne i de foregaaende Paragrafer overtager og deler Boet, ere Arvingerne forpligtede til at tilbageføre, hvad der maatte være udloddet til dem, for saa vidt Skifteretten anser saadan Tilbageførelse for nødvendig til Berigtigelse af Skiftet.

§ 80.

Med Hensyn til Ægtefællers, Arvingers, Legatarers og Kreditorers Retsforhold ved privat Skifte har det iøvrigt sit Forblivende ved den gjældende Rets Regler i Forbindelse med de af nærværende Lovs Bestemmelser, som efter deres Beskaffenhed ere anvendelige derpaa.

Nr. 3. 12. apríl.

IV. Þáttur.

Um skiptingu á dánarbúum, sem eigi hrökkva fyrir skuldum.

8. kapítuli.

A.

Almenn ákvörðun.

81. grein.

Um skipti á dánarbúum, sem eigi hrökkva fyrir skuldum, skal fara eptir því, sem fyrir er mælt í 2. og 3. kapítula laga þessara, með þeim breytingum, sem nauðsynlegar eru, og þeim ákvörðunum, sem hjer fara á eptir um niðurröðun skulda.

B.

Um niðurröðun skulda.

I.

Um niðurröðun skulda þeirra, er lúkast eiga úr búinu sem heild.

82. grein.

Á undan öllum öðrum skuldum búsins ganga:

a. Utfararkostnaður hins framliðna eptir reikningi úrskurðuðum af skiptaráðanda.

b. Skiptakostnaður, það er gjöld, sem rísa af skiptunum sjálfum og löglegum samningum, sem skiptaráðandi eða aðrir umráðamenn búsins gjöra vegna skiptanna.

c. Skiptalaun.

Kröfur þær, sem nefndar eru í staflið a og b ganga fyrir skiptalaunum (staflið c)

83. grein.

Næstar þessum kröfum ganga þær, er nú skal greina og í þessari röð:

a. Skuldir, sem rísa af því, að hinn framliðni hefir haft undir höndum fje landsins, kirkna, sveitarfjelaga, stofnana, ómyndugra eða annara einstakra manna, annað hvort sem embættismaður, sýslunarmaður, eða í umboði af hálfu hins opinbera.

b. Þessu næst ganga jafnhliða hverjar öðrum þær kröfur, er nú skal greina.

1. Leiga af híbýlum og öðru húsrúmi, þó eigi fyrir lengri tíma en eitt ár á undan síðasta fardegi fyrir lát hins framliðna.
2. Landskuld, leigur af innstæðukúgildum, og önnur jarðarafgjöld.
3. Skattar og gjöld til landssjóðs, sveitarfjelaga, prests og kirkju, þó eigi fyrir lengri tíma en 2 ár á undan síðasta gjalddaga fyrir lát hins framliðna.
4. Ofanálag á jarðir, jarðarhús og innstæðu, er jörðu fylgir, eptir löglegri úttektargjörð.
5. Kaup og matarverð vinnuhjúa og annara þjónustumanna fyrir eitt ár, svo og kaup daglaunamanna og sveina, og kennslupilta hjá iðnaðarmönnum fyrir vinnu síðasta árið.

Fjerde Afsnit.

Om Skifte af insolvente Dødsboer.

Kapitel 8.

A.

Almindelige Bestemmelser.

§ 81.

Ved Skifte af insolvente Dødsboer blive med de fornødne Lempelser de i denne Lovs Kapitel 2 og 3 givne Regler samt følgende Bestemmelser om Konkursordenen at anvende.

B.

Om Konkursordenen.

I.

Om den Orden, hvori de paa Boets Masse hvilende Fordringer skulle fyldestgjøres.

§ 82.

Fremfor al anden Gjæld blive følgende Fordringer at fyldestgjøre:

a. Den Afdødes Begravelsesomkostninger ifølge en af Skifteretten decideret Regning.
b. Skifteomkostningerne, hvorved forstaas de Udgifter, som opstaa af selve Skiftebehandlingen samt af de Retshandler, hvori Skifteretten eller andre med Hensyn til Boet Dispositionsberettigede gyldigen have indladt sig i Anledning af samme.
c. Skiftegebyrerne.

De under Litr. a. og b. nævnte Fordringer nyde Fortrin fremfor Skiftegebyrerne (Litra c.).

§ 83.

Næstefter disse Krav blive følgende Fordringer i nedenstaaende Orden at fyldestgjør

a. Den Gjæld, som er opstaaet af, at den Afdøde i sit Værge har havt Midler, som tilhøre Landet, Kirker, Kommuner, Stiftelser, Umyndige eller andre Private, være sig i Egenskab af Embedsmand, Bestillingsmand eller Befuldmægtiget for det Offentlige.
b. Lige med hverandre blive dernæst følgende Krav at fyldestgjøre:
   1. Leie af Beboelsesværelser og andre Lokaler, dog ikke for længere Tid tilbage end 1 Aar fra den sidste Fardag før Dødsfaldet.
   2. Landskyld, Leie af Inventarie-Kvilder samt andre Jordafgifter.
   3. Skatter og Afgifter til Landskassen, Kommuner, Præst og Kirke, dog ikke for længere Tid tilbage end 2 Aar fra den sidste Betalingstermin før Dødsfaldet.
   4. Den ved en lovlig Overleveringsforretning (Udtægt) bestemte Erstatning for Gaardfæld og for Mangler ved de med Gaarden følgende Bygninger og Inventarie-Kreaturer.
   5. Tyendes og andre Tjenendes Løn og Kostpenge for et Aar samt Dagleieres, Haandværkssvendes og Haandværksdrenges Krav paa Betaling for Arbeide, ydet i det sidste Aar.

Nr. 3. 12. apríl.

c. Næstar þar á eptir koma skuldir til lyfsölumanna og lækna fyrir læknislyf, gjald til lækna fyrir lækningar og ferðir og til yfirsetukvenna, og fyrir hjúkrun í veikindum, fyrir það ár, sem yfir stendur, og næsta ár á undan.

84. grein.

Næstar á eptir skuldum þeim, sem nefndar eru í 83. gr., koma þær skuldir, sem tryggðar eru með veðrjetti í öllu lausafje búsins, hvort sem veðrjetturinn er lögákveðinn eða byggður á samningi, og gengur hin eldri veðskuldin fyrir hinni yngri.

85. grein.

Þegar lokið er öllum þeim skuldum, sem til greindar eru í 82.—84. gr., skal verja því, sem eptir er af fje búsins, til greiðslu allra annara skulda þess að rjettri titölu við upphæð hverrar skuldar. Gjafir, sem eigi hafa verið af hendi leystar fyrir lát hins framliðna, verða eigi heimtaðar úr búinu, nema skuldheimtumenn bíði engan halla af greiðslu þeirra.

II.

Um rjett þeirra skuldheimtumanna, er hafa tryggingu fyrir greiðslu skulda sinna í einstökum hlutum eða rjettindum, sem eru eign búsins.

86. grein.

Um hlutfallið milli skuldheimtumanna, er kröfur þeirra veita þeim umráð yfir eða forgöngurjett í einstökum hlutum eða rjettindum, sem eru eign búsins, skal fara eptir því, sem lög ákveða, þó skal þess einnig gætt, sem hjer á eptir segir.

87. grein.

Þá fjármuni búsins, sem veðbundnir eru, skal selja á löglegan hátt eptir ráðstöfun skiptaráðanda, hvort sem veðrjetturinn er lögákveðinn eða byggður á samningi; síðan skal greiða veðhafanda skuld hans af andvirði veðsins, en afgangurinn rennur saman við aðrar tekjur búsins. Sama er ef skuldheimtumaður hefir önnur rjettindi í einstökum hlutum búsins til tryggingar fyrir kröfu sinni.

88. grein.

Fyrir kröfum þeim, sem nefndar eru í 87. gr. ganga:

a. Útfararkostnaður (82. gr. a.).

b. Skiptakostnaður og skiptalaun (82. gr. b og c), að því leyti, sem gjöld þessi að öllu eða nokkru snerta hina veðbundnu hluti eða rjettindi.

89. grein.

Skuldir þær, sem nefndar eru í 83. gr., ganga fyrir sjálfsvörzluveði í einstökum lausum aurum, er veðrjetturinn er byggður á samningi.

c. Dernæst fyldestgjøres Gjæld til Apothekere og Læger for Lægemidler, Lægers Fordringer for Honorar og Reisepenge, Jordemødres Fordringer samt Betaling for ydet Sygehjælp, for det løbende og det nærmest foregaaende Aar.

§ 84.

Efter de i § 83 omhandlede Krav blive de Fordringer at fyldestgjøre, som maatte være forbundne med almindeligt, lovbestemt eller villiesbestemt Underpant i Løsøre. Imellem disse Fordringer indbyrdes bliver den ældre at fyldestgjøre fremfor den yngre.

§ 85.

Efterat de i §§ 82—84 omhandlede Fordringer ere fyldestgjorte, bliver det Tilovers blevne af Boet at anvende til at fyldestgjøre alle andre Krav paa samme i Forhold til hver enkelt Fordrings Beløb. Gaver, som ikke ere fuldbyrdede forinden Dødsfaldet, kunne ikke fordres opfyldte af Boet, undtagen for saa vidt dette kan ske uden Skade for Kreditorerne.

II.

Om de Kreditorers Retsstilling, som have Sikkerhed for deres Fordringers Fyldestgjørelse af enkelte Ting eller Rettigheder, der tilhøre Boet.

§ 86.

Forholdet mellem de Kreditorer, hvis Krav hjemle dem Raadighed over eller Fortrinsret i enkelte Ting eller Rettigheder, tilhørende Boet, bestemmes efter den gjældende Rets Regler dog tillige med Jagttagelse af nedenstaaende Bestemmelser.

§ 87.

Boets pantsatte Formuesgjenstande bør, hvad enten Panterettigheden er lovbestemt eller villiesbestemt, realiseres paa lovlig Maade efter Skifteretlens Foranstaltning, hvorefter Panthaverens Krav bliver at fyldestgjøre af Pantets Kjøbesum, men hvad der maatte blive tilovers, indgaar i Boets fælles Masse. Det Samme gjælder, hvor en Kreditor til Sikkerhed for sin Fordring har andre Rettigheder over enkelte til Boet hørende Gjenstande.

§ 88.

Forud for de i § 87 nævnte Krav gaa:

a. Begravelsesomkostningerne (§ 82 a.)
b. Skifteomkostninger og Skiftegebyrer (§ 82 b. og c.), for saa vidt disse Fordringer helt eller delvis vedkomme de behæftede Ting eller Rettigheder.

§ 89.

Forud for villiesbestemt Underpant i enkelte Løsøregjenstande gaa de i § 83 nævnte Fordringer.

V. þáttur.

Viðaukagreinir.

9. kapítuli.

90. grein.

Um skipti á öðrum búum en dánarbúum, t. a. m. samlagsbúum, er hrökkva fyrir skuldum, fer sem um opinber skipti á dánarbúum, með þeim breytingum, sem leiða af eðli þeirra. Svo skal einnig við skipti á þrotabúum, sem ekki eru dánarbú, fara eptir fyrirmælum 8. kapítula, sem og öðrum ákvörðunum í lögum þessum, með þeim breytingum, sem nauðsynlegar eru.

91. grein.

Eptir að lög þessi hafa öðlazt gildi, má eigi skipa skiptanefndarmenn nje veita skiptastjórum, sem tilnefndir eru í erfðaskrá, dómsvald.

Til þess að skiptaforstjórar án dómsvalds geti tekið bú til skipta, þurfa þeir að hafa löggilding yfirvalds.

Amtmaður veitir umboðið, þegar skiptaforstjórarnir eru tilnefndir í löglegri erfðaskrá, enda sje því að öðru leyti ekkert til fyrirstöðu, og menn þeir, er til nefndir hafa verið, áreiðanlegir og fullveðja. Þar á móti veitir landshöfðingi umboðið, þegar beðið er um að skipa skiptaforstjóra, sem eigi eru til nefndir í löglegri erfðaskrá, og þegar skiptaforstjóri, sem til nefndur er í löglegri erfðaskrá, er fallinn frá, eða getur eða vill eigi skipta búinu, og enginn annar hefur verið til nefndur í erfðaskránni til að ganga í hans stað. Skiptaforstjórum ber að haga sjer eptir lögum þessum, en að öðru leyti fer um skyldur þeirra og störf eptir þeim reglum, sem nú eru í gildi.

92. grein.

Nú er hafin lögsókn til arfs eða gjafar úr dánarbúi eða mál höfðað gegn erfingjum til greiðslu skulda hins framliðna, og má höfða slík mál á því varnarþingi, er hinn framliðni átti á dánardægri.

93. grein.

Þegar lögsókn er hafin til þess, að erfingi eða skuldheimtumaður skili aptur því, er honum hefir verið úthlutað við opinber skipti, af því að sú úthlutun síðar reynist röng, þá má höfða það mál í þeirri þinghá, er skiptin fara fram.

94. grein.

Mál þau, sem um er rætt í 54., 92. og 93. gr., má kæra fyrir sáttanefnd í þeirri þinghá, þar sem hefja má lögsókn eptir fyrirmælum nefndra greina, þó skal veita þeim, er búa utan sáttaumdæmisins, að minnsta kosti fjögra vikna frest á undan sáttaumleitun.

Femte Afsnit.

Tillægsbestemmelser.

Kapitel 9.

§ 90.

De om offentlig Skiftebehandling af Dødsboer givne Regler blive med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur, at anvende i andre Boer, saasom Interessentskabsboer, der komme under Skiftebehandling, uden at være Fallitboer.

Ligeledes blive med de fornødne Lempelser Reglerne i denne Lovs Kapitel 8 samt Lovens øvrige Bestemmelser at anvende i Fallitboer, som ikke ere Dødsboer.

§ 91.

Dødsboers Behandling ved Skiftekommissarier og Testamentsexekutorer med dømmende Myndighed bortfalder, for saa vidt angaar de Boer, der først tages under Behandling, efterat denne Lov er traadt i Kraft.

Forat Exekutorer uden dømmende Myndighed kunne overtage et Bos Behandling, maa de forsynes med Udnævnelse hertil. Denne meddeles, for saa vidt der iøvrigt Intet er at erindre i Sagen, navnlig mod Exekutorernes Paalidelighed og Vederhæftighed, af Amtmændene, naar Exekutorerne ere indsatte i et lovformeligt Testament. Derimod bliver Spørgsmaalet om Udnævnelsen at afgjøre af Landshøvdingen, naar der ansøges om Exekutorer, uden at de ere indsatte i noget lovformeligt Testament, saavel som naar en i et Testament indsat Exekutor er afgaaet ved Døden eller ikke kan eller vil behandle Boet, uden at nogen Anden i Testamentet er nævnt til at træde i Stedet for ham. Exekutorerne have at følge Bestemmelserne i nærværende Lov, men iøvrigt forbliver det ved de hidtil gjældende Regler om deres særlige Pligter og Forhold.

§ 92.

Søgsmaal, som gaa ud paa at gjøre Arverettigheder eller Fordringer paa Legater og Dødsgaver gjældende, saavel som Søgsmaal, hvorved Fordringer paa Arveladeren gjøres gjældende mod Arvingerne som saadanne, kunne anlægges ved den Ret, som i Dødsøieblikket var den Afdødes Hjemthing.

§ 93.

Søgsmaal til Tilbagebetaling af, hvad Nogen som Arving eller Kreditor ved offentligt Skifte har faaet udlagt, men hvilket Udlæg senere befindes at være urigtigt, kan anlægges ved Retten paa det Sted, hvor Skiftet holdes.

§ 94.

De i §§ 54, 92 og 93 omhandlede Sager kunne indklages for Forligskommissionen paa det Sted, hvor Søgsmaal i Medfør af de nævnte Paragrafer kan anlægges, dog at Indkaldelsen for de Personers Vedkommende, der bo udenfor Kredsen, sker med mindst 4 Ugers Varsel.

Nr. 3. 12. apríl.

95. grein.

Um það, hver sje rjettur skiptaráðandi, fer eptir gildandi lögum. En ef íslenzkur maður, sem eigi á fast heimili á Íslandi, deyr erlendis, og búi hans eigi er skipt þar, ákveður landshöfðingi, hver skiptaráðandi á Íslandi skuli skipta búinu.

96. grein.

Skiptagjörð verður að áfrýja innan 12 vikna, frá því skiptum er lokið (49. gr.).

Úrskurðum, sem upp eru kveðnir, meðan á skiptunum stendur, má áfrýja út af fyrir sig, og skal það þá gjört innan 12 vikna, frá því úrskurðurinn var kveðinn upp. Hið sama er um aðrar ályktanir skiptaráðanda. Þó skal eigi að síður halda skiptunum áfram, en skiptaráðanda ber að sjá um, að þau raski eigi rjetti áfrýjanda, meðan á áfrýjuninni stendur.

Eigi skal veita uppreist, úr því ár og dagur er liðinn, frá því áfrýjunarfrestur var á enda.

97. grein.

Nú heldur skiptaráðandi eigi tilhlýðilega áfram skiptum á búi. og skal þá amtmaður áminna hann, en ef sú áminning verður árangurslaus, má landshöfðingi skipa annan mann til að skipta búinu í hans stað. Skal skiptaráðandi þá tafarlaust selja búið í hendur þeim, er skipaður hefir verið; ella skal víkja honum frá embætti um stundarsakir og lögsækja hann til að hafa fyrirgjört embætti sínu; þar að auki skal hann sæta sektum og bæta skuldheimtumönnum og erfingjum skaða þaun, er þeir hafa beðið af vanhirðingu hans. Skiptaráðandi greiðir þeim, er skipaður hefur verið, þóknun fyrir starfa hans, en landshöfðingi til tekur upphæð hennar.

Nú er búi skipt af skiptaforstjórum, er til nefndir hafa verið í erfðaskrá, og það kært, að skipti dragist um of, og skal þá fyrst gefa skiptaforstjórum kost á að svara kærunni; en reynist hún síðan á rökum byggð, má landshöfðingi skipa svo fyrir, að búið verði selt í hendur skiptaráðanda þeim, er skiptin bera undir,

98. grein.

Að því leyti er skiptaráðendur hafa undir höndum fjármuni dánarbúa og þrotabúa, ber þeim að gjöra reikningsskil á sama hátt og hingað til; svo skulu og haldast óbreytt ákvæði laganna um eptirlit með því, að skipti sjeu eigi dregin um skör fram, um endurskoðun skipta, og um eptirlit með fjárforráðum ómyndugra.

Með konunglegri tilskipun má setja nákvæmari ákvæði um þessi atriði, svo og um það, hverri þvingun skuli beita, ef eigi er hlýtt.

99. grein.

Skiptaráðandi veitir leyfi til, að sitja í óskiptu búi; þó á sá, er um leyfið biður, kost á, að skjóta úrskurði skiptaráðanda undir háyfirvaldið.

100. grein.

Ef embættismaður er skyldaður til, að greiða skaðabætur fyrir aðgjörðir sínar við skipti, eða fyrir skort á eptirliti með þeim, hvort sem er í dánarbúum, þrotabúum eða

§ 95.

Det bestemmes efter de hidtil gjældende Regler, hvilken Skifteret det tilfalder at behandle et Bo. Men naar en Islænder, som ikke har Bopæl paa Island, er afgaaet ved Døden udenfor Island, og der ikke der foretages Skifte efter ham, bestemmer Landshøvdingen, hvilken Skifteret paa Island der har at overtage saadant Bos Behandling.

§ 96.

Paaanke af den tilendebragte Skiftebehandling maa iværksættes inden 12 Uger efter Boets Slutning (§ 49).

Kjendelser, der forefalde under Behandlingen, kunne gjøres til Gjenstand for særskilt Paaanke, som maa iværksættes inden 12 Uger efter Afsigelsen. Det Samme gjælder om andre Beslutninger, som tages af Skifteretten. Boets Behandling bliver dog ikke desto mindre at fortsætte, men Skifteretten har i saa Fald at drage Omsorg for, at den Paaankendes Ret ikke foregribes ved Boets Behandling, medens Paaanken staar paa.

Opreisning bevilges aldrig, efterat der er hengaaet Aar og Dag efter Paaankefristens Udløb.

§ 97.

Naar Skifteretten ikke efter Amtmandens foregaaende Erindring tilbørlig fremmer et Bo, kan Landshøvdingen beskikke en Anden til at behandle samme; det skal da uvægerlig, under Tvangsmiddel af Suspension og Tiltale til Embedsfortabelse, overleveres til den saaledes Beskikkede, hvorhos Skifteforvalteren skal straffes med Bøder og tillige erstatte vedkommende Kreditorer eller Arvinger det dem ved hans Forsømmelse paaførte Tab. Den paagjældende Skifteforvalter vil endvidere have at tilsvare den Beskikkede Vederlag for hans Arbeide efter Landshøvdingens Bestemmelse.

Med Hensyn til Boer, som behandles af Testamentsexekutorer, kan Landshøvdingen, naar der fremkommer Klage over Boets utilbørlige Forhaling, og Klagen, efterat der er givet Testamentsexekutorerne Leilighed til at ytre sig over samme, findes begrundet, bestemme, at Boets Behandling skal gaa over til den ordentlige Skifteret.

§ 98.

Skifteretterne ere fremdeles, for saa vidt de indesidde med Boernes Midler, undergivne de hidtil gjældende Regler angaaende Regnskabsvæsenet i Dødsboer og Konkursboer, ligesom det har sit Forblivende ved de gjældende Bestemmelser i Henseende til Tilsynet med Skifternes Fremme, Revisionen af Skiftebehandlingen samt Tilsynet med Bestyrelsen af Umyndiges Midler. Nærmere Forskrifter i de anførte Henseender samt de med Hensyn hertil fornødne Tvangsmidler kunne fastsættes ved kongelig Anordning.

§ 99.

Tilladelse til at forblive hensiddende i uskiftet Bo meddeles af Skifteretten, dog med Adgang til at bringe dennes Afgjørelse af den fremsatte Begjæring ind for Overøvrigheden.

§ 100.

For saa vidt en Embedsmand maatte findes pligtig at udrede Erstatning i Anledning af sin Skifteforvaltning eller for Mangel paa Tilsyn med Skifter, være sig i Dødsbo-, Kon-

Nr. 3. 12. apríl. öðrum búum, ábyrgist landssjóðurinn greiðslu skaðabótanna, ef þær fást eigi hjá embættismanninum eða úr búi hans.

101. grein.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúarmán. 1879, og ná þau ekki einungis til þeirra búa, sem eptir það verða tekin til skipta, heldur ber skiptaráðendum einnig upp frá því að hegða sjer eptir þeim við skipti á eldri búum, sem þá eigi eru leidd til lykta, að því leyti, sem því eptir atvikum verður við komið.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 12. dag aprílm. 1878.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

J. Nellemann.

kurs- eller andre Boer, er Landskassen ansvarlig for saadan Erstatnings Udredelse, dersom den ikke kan faas hos vedkommende Embedsmand eller i hans Bo.

§ 101.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1879. Den er anvendelig ikke blot paa de Boer, der fra den Dag tages under Behandling, men ogsaa paa de Retshandlinger, der efter den Dag maatte forefalde i de under Behandling værende Boer, for saa vidt ikke Forholdets Beskaffenhed maatte udelukke saadan Anvendelse.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 12te April 1878.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

J. Nellemann.